

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Θέμα:

Η χρήση μέσων νέας τεχνολογίας από παιδιά προσχολικής ηλικίας και πώς επηρεάζεται η ανάπτυξη λεξιλογίου

The use of technology devices by preschool age children and its effects on language development.

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ: ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ, Ph.D.

ΠΑΤΡΑ 2017

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τον Μάιο του 2017 στην Αττική εκπονήθηκε έρευνα στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας «Η χρήση μέσων νέας τεχνολογίας από παιδιά προσχολικής ηλικίας και πώς επηρεάζεται η ανάπτυξη λεξιλογίου» η οποία είχε ως στόχο να ελέγξει πόσες ώρες την ημέρα ασχολούνται τα παιδιά με τις ηλεκτρονικές συσκευές που υπάρχουν στο σπίτι τους και το περιβάλλον τους την ημέρα. Αυτός ο έλεγχος έγινε με την διάθεση ερωτηματολογίου στους φροντιστές τους και τους γονείς τους. Επιπροσθέτως για την επίτευξη μιας βασικής συνομιλίας και την «προσωποποίηση» των αποτελεσμάτων των ερωτηματολογίων έγινε μία συνέντευξη και δόθηκε το σταθμισμένο αξιολογητικό εργαλείο «Δοκιμασία Εκφραστικού Λεξιλογίου» (Ι. Βογινδρούκας, Αθανάσιος Χρ. Πρωτόπαπας, Γεώργιος Σιδερίδης) στα παιδιά. Όλα τα παιδιά ήταν προσχολικής ηλικίας 3-5 ετών. Οι περιοχές της Αθήνας στις οποίες έγινε η αξιολόγηση ποικίλουν από Πειραιά έως Βόρεια Προάστια καθώς και το βιοτικό επίπεδο των οικογενειών όπως και η εκπαίδευση των γονέων των παιδιών συμμετείχαν 30 γονείς και 30 παιδιά. Κατόπιν τα ευρήματα είναι τα εξής: Τα παιδιά δεν ασχολούνται πολύ ώρα με τις ηλεκτρονικές συσκευές. Ο μέσος όρος είναι στην μία ώρα την ημέρα σε όλες τις ηλικίες. Οι οικογένειες προτρέπουν τα παιδιά τους να ασχολούνται με δραστηριότητες εκτός σπιτιού και να παίζουν εκτός σπιτιού. Οπότε επιτυγχάνεται η πρόσληψη μεγάλου εύρους ερεθισμάτων από τα παιδιά. Στο αξιολογητικό εργαλείο δεν χρησιμοποιήθηκαν οι δοθείσες νόρμες διότι δόθηκε και σε παιδιά κάτω από το ηλικιακό όριο που θέτει (3 με 4 ετών). Χρησιμοποιήθηκε το σκόρ των εικόνων που αναγνώρισαν τα παιδιά. Συμπερασματικά βρέθηκε πως η χρήση που κάνουν τα παιδιά στα μέσα νέας τεχνολογίας δεν έχει συσχέτιση με την ανάπτυξη του εκφραστικού τους λεξιλογίου. Τα παιδιά σημείωσαν αρκετά υψηλά σκορ και τα αποτελέσματα είχαν μια ποικιλομορφία όμως η χρήση που έκαναν στα μέσα νέας τεχνολογίας που είχαν στο σπίτι τους δεν αποτελούσε παράγοντα γι αυτήν. Τέλος και στην τεχνολογία όπως και σε πολλά άλλα πράγματα αποδείχθηκε πως η κατάχρηση έχει αρνητικά αποτελέσματα όχι όμως η σωστή και ελεγχόμενη χρήση.

ABSTRACT

During May 2017 research was conducted on the use of technology devices by preschool age children and its effects on language development. The main theme to be investigated was how many hours per day pre-school children tend to spend time on technologic devices that exist at their houses and their surroundings. Two approaches were taken to examine this: first a questionnaire was given to parents or care takers and secondly with an interview with the children themselves and a test that its main purpose was to determine their ability to recognize basic words from pictures. The ages of the children that participated were from 3 years old to 5,5 years old. So they were at preschool age and most of them were attending preschool. The survey conducted in various districts in Athens so we can presume that the educational background of their parents and their socioeconomic background varied. The number of parents/caretakers and children that participated were 30. The results that were found are: the children don't give so much attention to new technology devices such as smartphones and tablets daily at the frequency someone would expect. The majority of the children tend to spend 1 hour daily on those devices. Parents tend to give the appropriate attention to their children by taking them out for walks or outside play at parks etc. So the children are stimulated from everyday experiences, as they should be. The conclusion is that the use of technological means in children's daily life is not connected in any way with their development in vocabulary or verbal language in general. So the controlled use of technology by the children does not appear to have a negative impact on their development and their future.

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
1.Εκπαίδευση και Τεχνολογία.....	4
1.α. Το τάμπλετ ως «πολυεργαλείο» στο σχολείο	4
1.β. Η εκπαίδευση των παιδιών για χρήση των τάμπλετ ως εκπαιδευτικό μέσο	8
1.γ. Υπάρχει συγκεκριμένος τρόπος με τον οποίο μπορεί να γίνει το τάμπλετ αποτελεσματικό μέσο εκπαίδευσης;.....	10
1.δ. Η χρήση της τεχνολογίας μεταξύ των εκπαιδευτικών για την ένταξή της στην μαθητική αίθουσα	11
2.ΜΕΘΟΔΟΣ	15
3.ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	17
3.α Παρουσίαση αποτελεσμάτων για την ΠΡΩΤΗ ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ ΠΑΙΔΙΩΝ 3-4 ετών	17
3.β. Παρουσίαση αποτελεσμάτων για την ΔΕΥΤΕΡΗ ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ ΠΑΙΔΙΩΝ 4,1 ΕΩΣ 5,5 ΕΤΩΝ: ..	22
3.γ. Ανάλυση ποιοτικών αποτελεσμάτων ερωτηματολογίου.....	27
4.ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	36
5.ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	38

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Είναι κοινώς διαδεδομένο πως η ανάπτυξη των παιδιών από την ώρα της γέννησής τους έως την ενηλικίωσή τους είναι ραγδαία και συμβαίνει σε ταχύτατους ρυθμούς. Γίνεται μία κατανομή ηλικιακά των σταδίων ανάπτυξης του παιδιού – έφηβου ατόμου. Αυτή η κατανομή είναι πέραν όλων των άλλων σε 2 βασικά στάδια: την κρίσιμη περίοδο η οποία καταλαμβάνει μέρος της εφηβείας και την ενηλικίωση. Πιο συγκεκριμένα: η κρίσιμη περίοδος καταλαμβάνει ένα χρονικό διάστημα περίπου 10 με 15 ετών και ξεκινά από την στιγμή που το παιδί γεννιέται. Κατά την κρίσιμη περίοδο αναπτύσσεται ο εγκέφαλος δημιουργώντας συνεχώς νέες νευρικές συνάψεις με αποτέλεσμα η δυνατότητα του παιδιού να μάθει καινούρια πράγματα να είναι μεγάλη. Κατά την συγκεκριμένη περίοδο, μεταξύ των άλλων επιμέρους υποσυστημάτων και λειτουργιών του λόγου και της ομιλίας αναπτύσσεται και το λεξιλόγιο. Το λεξιλόγιο πέραν του βασικού που χρησιμεύει για βασική επικοινωνία για κάλυψη των βασικών αναγκών (π.χ. τουαλέτα, φαγητό, βόλτα κ.ό.κ.) κατηγοριοποιείται και σε εκφραστικό.

Το εκφραστικό λεξιλόγιο είναι όλη αυτή η γκάμα των λέξεων που οφείλει να γνωρίζει και να χρησιμοποιεί το παιδί για να είναι σε θέση να περιγράψει γεγονότα, να τοποθετηθεί με επιχειρήματα, να αφηγηθεί, να επηρεάσει και να πείσει.

Το λεξιλόγιο αυτό στις ηλικιακές ομάδες 3-4, 4-5,5 είναι κάτι που μπορεί να μετρηθεί με σταθμισμένα τεστ και στην περίπτωση ελλείψεων να ενισχυθεί και να διδαχθεί.

Εκ των συγκεκριμένων σταθμισμένων τεστ ένα γνωστό ελληνικό και ευρέως διαδεδομένο είναι το «Δοκιμασία εκφραστικού λεξιλογίου» Ελληνική έκδοση του WordFinding Vocabulary Test (Renfrew, 1995) **Ι. Βογινδρούκας, Αθανάσιος Χρ. Πρωτόπαπας, Γεώργιος Σιδερίδης Γλαύκη, 2009**. Το συγκεκριμένο χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα έρευνα.

Το πλούσιο εκφραστικό λεξιλόγιο για την επικοινωνία του ατόμου είναι πολύ σημαντικό. Όμως ένας από τους πιο βασικούς προβληματισμούς της σημερινής εποχής σε σχέση με την ενίσχυση εκμάθηση και εμπλουτισμό του ιδιαίτερος σε παιδιά προσχολικής ηλικίας είναι κατά πόσο η καθημερινότητα ενός παιδιού έχει το κατάλληλο φορτίο ερεθισμάτων προκειμένου το αντίκτυπό της στην ανάπτυξη γενικά του λόγου του καθώς και του λεξιλογίου του να είναι θετικό.

Υπάρχουν πολλοί παράγοντες που επηρεάζουν την εξέλιξη ενός παιδιού ιδιαίτερα προσχολικής ηλικίας ενδεικτικά αναφέρω: κοινωνικούς, πολιτισμικούς, βιοτικούς κ.τ.λ. Αυτοί οι παράγοντες εκ των πραγμάτων επηρεάζουν το εύρος και την ποικιλομορφία του λεξιλογίου που αναπτύσσει και όλα αυτά φυσικά εντάσσονται στην καθημερινότητα και τον τρόπο ζωής της οικογένειας.

Τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί μια έντονη αλλαγή στην καθημερινότητα της οποίας τις επιπτώσεις θέτουν στο μικροσκόπιο και αναλύουν επιστήμονες σε όλον τον κόσμο συνεχώς. Δεν θα μπορούσε λοιπόν να λείπει και η μελέτη των επιπτώσεων αυτής της αλλαγής και από τους παιδαγωγικούς επιστημονικούς κλάδους αλλά φυσικά και της λογοθεραπείας καθώς καταλαμβάνεται και μεταβάλλεται και ο τομέας της γενικότερης επικοινωνίας των ανθρώπων της παρούσας γενιάς καθώς και αυτών που έπονται.

Δεν θα μπορούσαμε να μιλάμε για κάτι άλλο από την τεχνολογική εξέλιξη που διέπει την εποχή μας. Την τελευταία δεκαετία σημειώνεται σημαντική ανάπτυξη αυτής και εν μέρει διευκολύνει την καθημερινότητα αλλά με την σειρά της δημιουργεί και επιμέρους προκλήσεις και προβλήματα.

Μια μικρή ιστορική περιγραφή της εξέλιξης της τεχνολογίας σε αυτό το σημείο ξεκινά από την δεκαετία του '60 όπου παρατηρούνται στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις οι πρώτες τηλεοράσεις και η σταθερή τηλεφωνία. Φυσικά προϋπήρχαν μέσα ενημέρωσης και μετάδοσης πληροφορίας όπως το ραδιόφωνο και η εφημερίδα (γενικότερα η έντυπη ενημέρωση). Σε αυτή την δεκαετία συναντάται και η δημιουργία των πρώτων η/υ εκ των οποίων ένας από αυτούς χρησιμοποιήθηκε από την NASA για να κάνει τους απαραίτητους υπολογισμούς για την ασφαλή εκτόξευση του πρώτου επανδρωμένου διαστημοπλοίου με επιτυχή εκτόξευση τροχιά και προσσελήνωση. Με την πάροδο των χρόνων αρχές δεκαετίας του '70 ξεκίνησε η μετάδοση συγκεκριμένων πληροφοριών για κυβερνητικούς, επιχειρηματικούς και λόγους ασφαλείας μέσω δορυφόρων. Τα παραδείγματα συνεισφοράς της εξέλιξης της τεχνολογίας στην εξέλιξη της ίδιας της ανθρωπότητας είναι πολλά και τρανταχτά. Στην δεκαετία του '60 συνεχίζοντας (προς τα τέλη) έχουμε και την πρώτη εμφάνιση του διαδικτύου. Ξεκίνησε από το Silicon Valley ως μία φοιτητική εργασία και σταδιακά κατέληξε αλλάζοντας συνεχώς μορφή τεχνικά στην μετάδοση των δεδομένων στην μορφή που υπάρχει σήμερα. Ο παγκόσμιος ιστός όπως ισχυρίζονται οι ειδικοί έχει ακόμα να διανύσει πολύ δρόμο και να εξελιχθεί αρκετά καθώς όσο περνούν τα χρόνια ο όγκος των δεδομένων και το πλήθος των πληροφοριών που μεταδίδονται μέσω αυτού δεν σταματούν να μεγαλώνουν και η πρόκληση της ταχύτητας μετάδοσής τους παραμένει η ίδια από την στιγμή που δημιουργήθηκε.

Στην πορεία μια πολύ σημαντική χρονική στιγμή ήταν η χρήση του κινητού τηλεφώνου από το ευρύ κοινό. Παρατηρήθηκε στην Ελλάδα κατά τα μέσα του '90 να χαρίζονται από εταιρείες τηλεπικοινωνιών και λιανικής πώλησης προϊόντων τεχνολογίας συσκευές κινητής τηλεφωνίας με στόχο το συγκεκριμένο μέσο να γίνει προσφιλές μέσο επικοινωνίας στο κοινό. Με την πάροδο των χρόνων τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και επικοινωνίας εξελίχθηκαν. Οι τηλεοράσεις έγιναν πιο μεγάλες με μεγαλύτερη ευκρίνεια οι η/υ δόθηκαν στο κοινό για οικιακή χρήση τα κινητά απέκτησαν πιο εργονομικό σχεδιασμό και περισσότερες δυνατότητες εισαγωγής του μηνύματος για την επίτευξη επικοινωνίας δύο ή και περισσότερων ατόμων (πχ τα μηνύματα πλέον μεταδίδονται πέραν από γραπτά και με άλλες μορφές όπως φωτογραφίες, βίντεο, διάφορα λογότυπα κ.ό.κ.). Σε όλα αυτά έχει συντελέσει και η ανάπτυξη του διαδικτύου καθώς η μετάδοση των πληροφοριών και η επικοινωνία των ανθρώπων «μοιράζεται» μεταξύ

αυτού και της τηλεπικοινωνίας και τείνει να γίνει το βασικό μέσο για τις δύο παραπάνω προαναφερθείσες λειτουργίες.

Όλες αυτές οι διευκολύνσεις και οι αλλαγές είναι λογικό να δημιουργήσουν διαφοροποιήσεις και στον τρόπο που ζει ψυχαγωγείται και εκπαιδεύεται ένα παιδί. Στην μοντέρνα οικογένεια ένα παιδί θα δει τηλεόραση θα μιλήσει στο τηλέφωνο θα έχει πρόσβαση στο εξελιγμένο έξυπνο κινητό των γονέων του ίσως να χρησιμοποιήσει ηλεκτρονικό υπολογιστή και σε ίσως κάποιες άλλες χώρες που μπορεί να είναι πιο διαδεδομένο να έχει στην κατοχή του κάποιο έξυπνο ρολόι.

Σίγουρα η δυνατότητά του να χρησιμοποιεί τα παραπάνω εργαλεία θα του δώσει περισσότερες δεξιότητες όμως θα το βοηθήσει πραγματικά να πάρει όλα τα απαραίτητα ερεθίσματα για την άρτια ανάπτυξη λόγου και ομιλίας; Το συγκεκριμένο ερώτημα καλείται να απαντήσει η συγκεκριμένη έρευνα στο επίπεδο όμως συγκεκριμένα του εκφραστικού λεξιλογίου.

Η διαδικασία θα αναφερθεί περιληπτικά στο συγκεκριμένο σημείο καθώς η λεπτομερής ανάλυσή της θα γίνει μελλοντικά στο παρόν κείμενο μεν σε άλλο κεφάλαιο δε. Κατά την εκπόνηση της συγκεκριμένης έρευνας δόθηκαν ερωτηματολόγια σε γονείς που είχαν σκοπό να αντλήσουν λεπτομέρειες για την καθημερινότητα των παιδιών, τις δραστηριότητές τους την κοινωνική τους ζωή κτλ σε βάθος ημέρας και σε χρονικό διάστημα μίας εβδομάδας. Σε κάθε ερωτηματολόγιο αντιστοιχούσε ένα παιδί το οποίο αξιολογείτε με το προαναφερθέν αξιολογητικό εργαλείο [«Δοκιμασία εκφραστικού λεξιλογίου»] το οποίο αποτελείτο από 50 εικόνες τις οποίες έπρεπε να κατονομάσει το παιδί χωρίς βοήθεια. Αυτές οι εικόνες παρά το γεγονός πως είχαν έντυπη μορφή δόθηκαν μέσω διαδραστικής παρουσίασης σε τάμπλετ. Ο λόγος για τον οποίο έγινε αυτό ήταν ξεκάθαρα για να γίνει κάποια αντιληπτική αξιολόγηση από τον εξεταστή της εξοικείωσης του παιδιού με το συγκεκριμένο μέσο, της αντίδρασής του, της ικανότητάς του να διατηρεί την προσοχή του σε αυτό καθώς επρόκειτο για στοχευόμενη δραστηριότητα (όχι ελεύθερο παιχνίδι ή κάτι άλλο σε αυτό) αλλά και το κίνητρο που του δημιουργούσε το γεγονός ότι του παρεχόταν να συμμετέχει στην αξιολόγηση αλλάζοντας μόνο του την εικόνα κάθε φορά που την κατονομάζε ή όχι.

Οι ηλικιακές ομάδες στις οποίες έγινε η έρευνα ήταν 3-4 ετών, 4-5 ετών και 5- 5,5 ετών. Οι χώροι στους οποίους έγινε η έρευνα ήταν κυρίως τα σπίτια τους με κατάλληλη προετοιμασία από τους γονείς πριν την επίσκεψη και φροντίδα να μην υπάρχουν άλλα ερεθίσματα που θα μπορούσαν να προκαλέσουν διάσπαση προσοχής στα παιδιά κατά την διάρκεια της αξιολόγησης.

Τέλος στην όλη διαδικασία μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης και την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου ακολουθούσε μια σύντομη συζήτηση με τους οικείους για την γνώμη τους όσον αφορά τα τεχνολογικά μέσα και ίσως κάποια περιγραφή της σχέσης του εξεταζόμενου παιδιού με αυτά.

1. Εκπαίδευση και Τεχνολογία

Έχουν γίνει πολλές έρευνες αναφορικά με την ενσωμάτωση των τεχνολογικών μέσων ενημέρωσης και επικοινωνίας στην εκπαίδευση κατά καιρούς και έχουν μελετηθεί από πολλούς ειδικούς. Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα αναλύσουμε τρεις έρευνες στις οποίες χρησιμοποιήθηκαν τάμπλετ σε σχολεία και μία τέταρτη όπου γίνεται χρήση κοινωνικού δικτύου για ενημέρωση και ενδοεπικοινωνία δασκάλων προσχολικής αγωγής. Είναι πολύ σημαντικό να υπάρχει ενημέρωση για τέτοιες έρευνες από τους εκπαιδευτικούς και ανταλλαγή απόψεων καθώς ένα μεγάλο ζήτημα στον χώρο της εκπαίδευσης είναι και δεν θα πάψει ίσως ποτέ, ειδικά στην προσχολική αγωγή, να είναι το θέμα του υλικού. Η μεγάλη πρόκληση είναι το υλικό να διατηρεί το ενδιαφέρον και να εκπαιδεύει τα παιδιά για να προσαρμόζονται με τον καλύτερο τρόπο στην καθημερινότητα αλλά και να προετοιμάζονται κατάλληλα για την μελλοντική ζωή τους ακαδημαϊκή και μη. Όπως και ένα οίκημα η ποιότητά του ξεκινά και βασίζεται στα θεμέλια. Το νήπιο και το προνήπιο είναι η πρώτη επαφή των παιδιών στις περισσότερες περιπτώσεις με το εκπαιδευτικό σύστημα και την εκπαίδευση ως δομή και οργάνωση που υπάρχει σήμερα.

1.α. Το τάμπλετ ως «πολυεργαλείο» στο σχολείο

Στο Πανεπιστήμιο του Wakato που συνεργάζεται με ένα συγκεκριμένο κέντρο που απασχολεί παιδιά ηλικιών από 3 μηνών έως 5 ετών δύο δάσκαλοι παιδιών προσχολικής αγωγής έφεραν τα προσωπικά τους τάμπλετ στο κέντρο για να τα ανακαλύψουν τα παιδιά και να τα περιεργαστούν κατόπιν επίβλεψης. Τα παιδιά τα δέχτηκαν με χαρά και ενθουσιασμό και έτσι αποφάσισαν να διεξάγουν την συγκεκριμένη έρευνα.

Η συλλογή των δεδομένων έγινε με διάφορους τρόπους όπως παρατήρηση μελέτη εργασιών και δραστηριοτήτων των παιδιών καθώς και συζήτηση με τα παιδιά.

Οι διερευνητικές συζητήσεις με τα παιδιά έγιναν εφόσον οι δάσκαλοι είχαν ήδη έναν σημαντικό βαθμό οικειότητας μαζί τους.

Οι γονείς μπορούσαν να συμμετάσχουν ενεργά και στους ίδιους έγιναν συνεντεύξεις που αφορούσαν την σχέση των παιδιών με τα τάμπλετ και την γνώμη τους για χρήση τους από τα παιδιά με εκπαιδευτικούς σκοπούς.

Έγιναν 8 αναλυτικές παρατηρήσεις και σε κάθε παρατήρηση έπαιρναν μέρος ένας δάσκαλος και ένας ερευνητής.

Οι δραστηριότητες που έγιναν στα τάμπλετ από τα παιδιά συλλέχθηκαν και αρχειοθετήθηκαν.

Η δράση των παιδιών και των δασκάλων με τα τάμπλετ βιντεοσκοπήθηκε και αναλύθηκε μέσω ενός στοχευόμενου προγράμματος ανάλυσης συμπεριφοράς και κουλτούρας ανθρώπων. Οι δάσκαλοι στην διαδικασία της ανάλυσης αυτής είχαν ενεργό μέρος. Τα θετικά χαρακτηριστικά των ταμπλετ όσον αφορά την χρήση τους διαπιστώθηκε πως είναι:

- Φορητότητα

- Σύνδεση με βάσεις δεδομένων, παγκόσμιο ιστό
- Εύκολη πρόσβαση ->άμεση καθώς ελέγχεται το τάμπλετ από οθόνη αφής.

Σε σχέση με τις τεχνολογίες ενός σταθερού υπολογιστή υπάρχει μεγάλη προσαρμοστικότητα καθώς μπορούν να κάνουν ζουμ και η πολυμορφική καταγραφή που προσφέρει μια τέτοια συσκευή είναι πολύ χρήσιμη καθώς μπορεί να γίνει καταγραφή της δραστηριότητας του παιδιού και να κρατηθεί αρχείο. Δυσκολότερο να καταστραφούν ως συσκευές καθώς έχουν λιγότερα αποσπώμενα μέρη και είναι χαρακτηριστικό τους η μεγάλη ποικιλία των εφαρμογών που μπορεί να χρησιμοποιήσει και να δοκιμάσει ο χρήστης μίας τέτοιας συσκευής.

Υπάρχουν 5 μορφές κατά το συγκεκριμένο άρθρο χρήσης των τάμπλετ:

- Ως ένα εργαλείο που ενισχύει την ομαδικότητα.
- Ως ένα εργαλείο επικοινωνίας.
- Ως ένα εργαλείο καταγραφής γεγονότων.
- Εργαλείο πληροφόρησης.
- Εργαλείο παρατήρησης.

Με την χρήση του τάμπλετ οι εκπαιδευτικοί έχουν στόχο να δημιουργήσουν μια εκπαιδευτική βάση στην οποία τα παιδιά να έχουν ενεργό ρόλο και να καθορίζουν τους κανόνες και την ροή της δραστηριότητας στο επίπεδο που μπορεί να είναι αυτό εφικτό.

Ένα παράδειγμα ήταν όπου η μία δασκάλα εκ των δύο που συμμετείχαν στην έρευνα δεν εργαζόταν στο σχολείο εκείνη την ημέρα και είχε την δυνατότητα μέσω του τάμπλετ να δείξει στους μαθητές κάποιες από τις πτυχές της προσωπικής της ζωής μέσω βιντεοκλήσης. Παρουσίασε το σπίτι της και έδωσε την δυνατότητα να κάνουν όποιες ερωτήσεις ήθελαν οι μαθητές αναφορικά με την προσωπική της ζωή. Αυτό το βίωμα επιτρέπει στα παιδιά να αντιμετωπίζουν με πιο προσωπικό τρόπο τους δασκάλους και να τους βλέπουν και σαν άτομα όχι μόνο σαν δασκάλους να βλέπουν δηλαδή στοιχεία πέραν του ρόλου τους.

Η Ναντιν έδινε στα παιδιά να διαλέγουν μόνα τους τις δραστηριότητές τους στο τάμπλετ και ποιες εφαρμογές θα ήθελαν να χρησιμοποιήσουν. Με αυτόν τον τρόπο υπήρχε διαμοιρασμός και ανταλλαγή στοιχείων ενδιαφέροντος.

Ένα άλλο παράδειγμα είναι ένα ντροπαλό παιδί το οποίο είχε έντονο ενδιαφέρον για τους δεινοσαύρους και σε γενικές γραμμές δεν συμμετείχε σε ομαδικές συζητήσεις εύκολα δεν έπαιρνε τον λόγο και δεν μοιραζόταν απόψεις με τους συμμαθητές του. Σε μια ομαδική συζήτηση η Ναντιν ενίσχυσε αυτό το παιδί να πάρει τον λόγο όταν έφτασε η ώρα να μιλήσει για δεινοσαύρους και να ψάξει κάποιες εικόνες αυτών στο ιντερνέτ και να εξηγήσει χαρακτηριστικά και διαφορές τους στους συμμαθητές του.

Με αυτόν τον τρόπο αποδείχθηκε πως το ταμπλέτα ενισχύει τις κοινωνικές σχέσεις και μπορούν να πάρουν θέση και να αναδείξουν την γνώση τους και παιδιά με διαφορετικά ενδιαφέροντα.

- Τοταμπλετ ως εργαλείο επικοινωνίας.

Ένα τρανταχτό παράδειγμα στην συγκεκριμένη έρευνα παρουσιάζεται από την δραστηριότητα που οργάνωσε ο Τιμ ο δεύτερος δάσκαλος που συμμετείχε σε αυτήν.

Υπήρχε ένα σταθερά τοποθετημένο ταμπλέτ σε μία αίθουσα και ένα άλλο το οποίο κρατούσε ένα παιδί στα χέρια του και το περιέφερε από αίθουσα σε αίθουσα. Τα παιδιά ζητούσαν από το παιδί που περιέφερε το ταμπλέτα αυτό να τους δείχνει πράγματα από τους χώρους που κυκλοφορούσε και γενικά να κάνουν ερωτήσεις και να περιγράφουν τα αντικείμενα που ήθελαν να δουν μέσω της βιντεοθήκης. Κάποιες φορές έδιναν τα παιδιά από το σταθερό ταμπλέτα τις κατευθυντήριες γραμμές στο παιδί που το κρατούσε.

Αυτό έγινε και σε ένα πιο γενικευμένο πλαίσιο καθώς υπήρξε επικοινωνία και με μαθητές από άλλα σχολεία συγγενείς ή παλαιούς δασκάλους των παιδιών μέσω βιντεοθήκης. Σε αυτή τη δραστηριότητα τα παιδιά παρουσίαζαν αντικείμενα και εργασίες τους από το σχολείο καθώς και το ίδιο το σχολείο σε οικείους τους που μπορεί να βρίσκονταν μακριά ή φίλους από άλλα σχολεία.

- Ως εργαλείο καταγραφής δεδομένων

Οι δάσκαλοι τράβηξαν φωτογραφίες ή αλληλουχίες φωτογραφιών κρατώντας ιστορικό διδακτικών εμπειριών και δραστηριοτήτων από τις ώρες στην τάξη και των ίδιων των παιδιών.

Εφόσον έγινε αυτό δίδοταν η δυνατότητα να σταλεί το αρχείο στους γονείς. Να τα επανεξετάσουν τα παιδιά να ασκήσουν κριτική και να προτείνουν βελτιώσεις και αλλαγές στις καταγραφόμενες εμπειρίες.

- Ως μέσον πληροφόρησης.

Η Ναντιν στο πρωινό διάλλειμα είχε μία ιδέα για ένα συγκεκριμένο είδος ζώου και αναφέρθηκε σε αυτό. Τα παιδιά ρώτησαν τι ήταν αυτό το ζώο καθώς ποτέ δεν είχαν ακούσει για αυτό και μέσω του τάμπλετ τους δόθηκε αμέσως η ευκαιρία να ερευνήσουν και να βρουν εικόνες, βίντεο και πληροφορίες για αυτό το ζώο και πυροδοτήθηκε συζήτηση και εξηγήσεις πάνω στο θέμα. Σε κάποια άλλη περίπτωση θα έπρεπε όλοι να περιμένουν να τελειώσει το μάθημα και το διάλλειμα να επισκευθούν τους υπολογιστές του σχολείου. Σε κάποια άλλη συζήτηση με τα παιδιά αναφέρθηκαν στους δεινόσαυρους ένα παιδί είπε πως είχε πάει σε μία σχετική έκθεση με αναπαράσταση αμέσως έγινε αναζήτηση κάποιου σχετικού βίντεο και έτσι το παιδί μπόρεσε και μοιράστηκε με τα άλλα παιδιά την εμπειρία του.

- Ως εργαλείο παρατήρησης

Τα παιδιά τραβούσαν βίντεο και φωτογραφίες από δημιουργίες τους ή ότι τους προκαλούσε το ενδιαφέρον και την προσοχή για να μπορούν να ερευνήσουν περαιτέρω. Για παράδειγμα λάτρευαν το google earth καθώς με αυτό είχαν την δυνατότητα να γυρίσουν την γή στα δάχτυλα τους να δουν νέες περιοχές και να μελετήσουν σημεία ενδιαφέροντος στον πλανήτη. Το ίδιο ισχύει και για παρόμοιες εφαρμογές καθώς κρατούνταν αρχείο και μπορούσαν να ανατρέξουν άμεσα σε αυτές που τους άρεσαν και να επαναλάβουν τις δραστηριότητες.

Για να τηρηθεί η αρμονία και η τάξη υπήρξε συγκεκριμένος τρόπος με τον οποίο οι δάσκαλοι προετοίμασαν τα παιδιά για την επαφή τους με τα τάμπλετ:

Ο ένας τρόπος ήταν με το να δημιουργούνται ομάδες παιδιών και σε κάθε βήμα σε ένα παιχνίδι για παράδειγμα το κάθε παιδί να έχει σειρά για να κάνει ένα βήμα στο παιχνίδι. Ο ένας διαλέγει μαλλιά ο άλλος την μπλούζα ο άλλος το παντελόνι στον χαρακτήρα που έφτιαχναν.

Ο άλλος τρόπος ήταν το κάθε παιδί να φτιάχνει έναν χαρακτήρα (καθοδηγούμενο από την δασκάλα) ούτως ώστε να επικοινωνήσει με τους χαρακτήρες που θα έφτιαχναν και τα άλλα παιδιά καθώς θα ερχόταν η σειρά τους.

Συμπεριφορά των γονέων στη χρήση τάμπλετ:

- Ήταν θετικοί σε αυτό και υποστήριζαν τα παιδιά τους στο να το χρησιμοποιούν για εκπαιδευτικούς σκοπούς.
- Το αντιμετώπισαν ως καινούριο είδος τρόπου διαβάσματος.
- Αναγνώρισαν την ανάγκη για κανόνες και κατευθυντήριες γραμμές από το σχολείο για την διαχείριση της χρήσης του από τα παιδιά.

Οι γονείς εξέφρασαν τις δικές τους απόψεις με την σειρά τους όπως ότι τα ταμπλετ πρέπει να χρησιμοποιούνται με συγκεκριμένο τρόπο ως μέσα όχι ως επιβραβεύσεις, κάποιοι κατέβασαν τις εφαρμογές που χρησιμοποιήθηκαν για χρήση στο σπίτι. Αρκετοί από αυτούς ήταν πολύ θετικοί καθώς τα τάμπλετ ανέδειξαν κάποιες δυνατότητες των παιδιών. Τέλος κάποιοι άλλοι επέμεναν στο να χρησιμοποιούνται με περιορισμένο χρονικό όριο. Άλλοι χάρηκαν που ενσωματώθηκε και αυτό το μέσο στις μαθητικές ζωές των παιδιών καθώς δεν ήθελαν να τα αποστερήσουν από αυτά.

Οι γονείς δήλωσαν όταν ερωτήθηκαν πως τα παιδιά γνωρίζουν την λειτουργία των τάμπλετ και προσαρμόζονται σε αυτήν πολύ πιο γρήγορα από ότι θα προσαρμόζονταν κάποιοι ενήλικες που θα μάθαιναν την λειτουργία τους. Ήταν συχνό φαινόμενο τα παιδιά να απαιτούν από τους γονείς να τους διδάξουν πράγματα πάνω από τις δυνατότητές τους με την απαίτηση οι γονείς να τα γνωρίζουν.

Η επαφή με τα ταμπλετ διδάσκει στα παιδιά καινούρια πράγματα όπως αριθμούς χρώματα και κάποιες φορές γράμματα ,η ζωγραφική είναι φυσικό να καλύπτει μεγάλο μέρος δραστηριοτήτων των παιδιών σε αντίστοιχες συσκευές.

Πολλές φορές τα παιδιά δείχνουν σημάδια εκνευρισμού όταν τους παίρνουν τα τάμπλετ και δεν υπακούουν πάντα στους κανόνες για την χρήση τους. Στο σχολείο δίδονται κανόνες με αποτέλεσμα να διατηρούνται οι κατευθυντήριες γραμμές που δίδονται και από τους γονείς.

1.β. Η εκπαίδευση των παιδιών για χρήση των τάμπλετ ως εκπαιδευτικό μέσο

Σε έρευνα του Ray (2015) τα παιδιά χρησιμοποιούν τα τάμπλετ κυρίως για παιχνίδι δεν αναγνωρίζουν και δεν τα χειρίζονται μέσα εκπαίδευσης τα οποία μπορούν να τους προσφέρουν ποιοτική γνώση. Παρ' όλα ταύτα όποιος τους μεταδώσει τον τρόπο να το κάνουν αυτοαποδεικνύεται πως είναι πολύ θετικά να το δεχτούν και να επωφεληθούν.

Στο συγκεκριμένο σχολείο υπάρχει ήδη ένας πιστοποιημένος δάσκαλος και μία ειδική αίθουσα στην οποία τα παιδιά κάθε μέρα κάνουν ένα 50λεπτομάθημα σε σταθερούς υπολογιστές. Το τάμπλετ όμως παρουσιάστηκε στην αίθουσα στα παιδιά με σκοπό να ενσωματωθεί λίγο πιο ελεύθερα στις διδακτικές ώρες.

Η αίθουσα αποτελείται από 22 μαθητές εκ των οποίων 12 αγόρια και 10 κορίτσια. Η τάξη αυτή έχει 1 μαθητή που ακολουθεί εξατομικευμένο ειδικό πρόγραμμα και τρεις μαθητές που ακολουθούν ενισχυτική διδασκαλία. Δέκα μαθητές εξ αυτών έχουν εξτρά βοήθεια.

Σε έρευνα που έγινε σε σχολείο στην Μασσαχουσέτη ύστερα από συνέντευξη σε πάνω από χίλιους μαθητές και 81 σχολεία διαπιστώθηκε πως το αν θα χρησιμοποιούσαν τα παιδιά τάμπλετ στις αίθουσες εξαρτιόνταν από τους δασκάλους. Διότι η εισαγωγή των συσκευών αυτών εξαρτιόνταν από παράγοντες όπως:

- Ηλεκτρονικό εκπαιδευτικό υλικό για χρήση στα τάμπλετ,
- Εξοικείωση των δασκάλων με την τεχνολογία,
- και ηθικοί φραγμοί των δασκάλων για την εντύπωση που θα λάβουν τα παιδιά από την χρήση των τάμπλετ στην αίθουσα καθώς πολλές φορές έχει παρατηρηθεί πως στην παρουσία ενός τάμπλετ τα παιδιά σε γενικές γραμμές τείνουν να χάνουν την προσοχή τους και να θέλουν να κάνουν ελεύθερο παιχνίδι σε αυτά.

Μια πολύ ενδιαφέρουσα παρατήρηση ήταν πως όσοι δάσκαλοι ήταν ενθουσιώδεις χρήστες της τεχνολογίας ήταν πάνω από πρόθυμοι να κάνουν έρευνα και να αναζητήσουν εκπαιδευτικούς τρόπους για χρήση των τάμπλετ στην τάξη.

Σε μία άλλη έρευνα αναφορικά με την αντίδραση των παιδιών στην εισαγωγή των τάμπλετ στην τάξη διαπιστώθηκε πως σε παιδιά 7-8ετών ήταν η δασκάλα έφερε τα τάμπλετ στην τάξη και έδωσε ως δραστηριότητα να λύσουν έναν μαθηματικό γρίφο τα παιδιά αντιμετώπισαν τα τάμπλετ σοβαρά προσπαθώντας να αποδώσουν καλά και όχι ως παιχνιδιομηχανές και συμπεριφέρθηκαν ως άτομα με κριτική σκέψη αντί για ενθουσιώδη και παρορμητικά. Τα παιδιά που είχαν προηγούμενη γνώση της τεχνολογίας είχαν καλύτερες αποδόσεις σε αντίστοιχες δραστηριότητες και δεν αποσυντονίζονταν με την παρουσία τάμπλετ στην τάξη. Παρ' όλα ταύτα

αναγνωρίζεται η ανάγκη για εξατομικευμένο πρόγραμμα στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες με τα τάμπλετα.

Στην συνέχεια παρατίθεται άλλη μια έρευνα για έναν δάσκαλο που χρησιμοποίησε μία συγκεκριμένη εφαρμογή στο τάμπλετ που χρησιμεύει για ανάγνωση και διαπίστωσε πως οι μαθητές ήταν πολύ πιο πρόθυμοι να διαβάζουν τα ίδια πράγματα που θα διάβαζαν σε ένα χαρτί ή έναν απλό κειμενογράφο.

Τέλος παρουσιάζεται πως το κίνητρο είναι πάρα πολύ πιο έντονο όταν τα ερεθίσματα είναι ακουστικά, οπτικά καθώς και πολυαισθητηριακά όπως αφής και όρασης ταυτόχρονα κτλ.

Όσον αφορά τον τρόπο που αξιολογήθηκαν οι μαθητές και εισήχθησαν τα τάμπλετ στην τάξη είναι ο εξής: δόθηκε ένα ερωτηματολόγιο το οποίο είχε ως στόχο να καταστήσει ξεκάθαρη και κατανοητή την σχέση των μαθητών με τα μέσα τεχνολογίας αν διέθεταν κάποια καθώς και την μαθητική τους δεινότητα τα ενδιαφέροντά τους καθώς και τις προσδοκίες τους από μία τέτοια δραστηριότητα. Όλα αυτά έγιναν ώστε να βρεθεί υλικό να πληρεί τις προσδοκίες στα παιδιά και να είναι προσφιλές σε αυτά.

Στο ερωτηματολόγιο παρουσιάστηκε πως τα παιδιά είχαν όλα πρότερη γνώση χρήσης υπολογιστή όλα είχαν χειριστεί ποντίκι σταθερού υπολογιστή και τάμπλετ και όταν ερωτούνταν τι δραστηριότητες έκαναν σε αυτά η απάντηση ήταν κοινή από τον μεγαλύτερο αριθμό παιδιών: να παίζουν παιχνίδια. Στην ερώτηση αν θα μπορούσαν να φανταστούν τα τάμπλετ και τους υπολογιστές ως μέσα εκπαίδευσης απάντησαν πως ναι αρκεί να υπάρχει κάποιος να τους διδάξει πώς μπορεί να γίνει αυτό.

Το σημείο που ήθελε αρκετή σκέψη και οργάνωση ήταν το πώς θα τοποθετηθούν οι συσκευές στην τάξη καθώς υπήρχαν 3 συσκευές και 22 παιδιά.

Χωρίστηκαν για αρχή γκρούπ των 6 παιδιών τα οποία θα είχαν ένα τάμπλετ και θα διάβαζαν ανά ζευγάρια κατά την διάρκεια της εβδομάδας. Οπότε εν τέλει διαμορφώθηκε σε ομάδες των 4. Η δραστηριότητα οργανώθηκε ως εξής: κρεμάστηκαν στον τοίχο αφίσες ιδιόχειρες από τα παιδιά οι οποίες έγραφαν τους κανόνες της χρήσης των τάμπλετ και σε κάθε ομάδα των 4 ατόμων που διαμορφωνόταν από 4 παιδιά τα οποία είχαν προσυμφωνήσει πως θα ήταν η μέρα τους υπήρχε και ένας βοηθός. Πέραν αυτού δημιουργήθηκε και ένα διάγραμμα με τις επιθυμίες των παιδιών και τις προσδοκίες από τα τάμπλετ με στόχο να επιτευχθούν. Με αυτόν τον τρόπο δόθηκαν ρόλοι στα παιδιά στους οποίους έπρεπε να σταθούν αντάξια και έτσι εκπαιδεύτηκαν και στην υπευθυνότητα και την σοβαρότητα και την αυτοσυγκράτηση σε έναν μεγάλο βαθμό.

Το πώς θα έμπαιναν τα τάμπλετ αποφασίστηκε να γίνει με ομαλό τρόπο και σταδιακά. Η αρχική εφαρμογή που τους δίδαξε και έφτιαξε ήταν μία που λεγόταν φτιάξε την ιστορία σου. Μέσα από αυτή την εφαρμογή μπορούσαν τα παιδιά να βάλουν στοιχεία από το μυαλό τους να δημιουργηθεί μία ιστορία να βάλουν εικόνες στην σειρά που ήθελαν τα ίδια και κείμενο σε συνεφάκια να αποδώσουν διαλόγους σε φανταστικούς χαρακτήρες. Μόλις άκουσαν την ιδέα τα

παιδιά και το τι μπορεί να γίνει ενθουσιάστηκαν. Στην πορεία ο δάσκαλος αφού τα ρώτησε τι θέλουν να κάνουν τους εξήγησε τι θα κάνουν και πώς μπορεί να γίνει το τάμπλετ με διασκεδαστικό τρόπο μέσω εκπαίδευσης.

1.γ Υπάρχει συγκεκριμένος τρόπος με τον οποίο μπορεί να γίνει το τάμπλετ αποτελεσματικό μέσο εκπαίδευσης;

Έχει παρατηρηθεί πώς έχει γίνει κατά καιρούς ένταξη της τεχνολογίας στα σχολεία. Το συγκεκριμένο άρθρο αναφέρει μία δαπάνη ενός σχολείου για 300 τάμπλετ τα οποία δόθηκαν σε παιδιά προσχολικής ηλικίας και αρκετά σχολεία που σπαταλούν χρήματα για υψηλής ποιότητας εξοπλισμό αλλά είναι φανερό πως δεν φτάνει μόνο αυτό. Έχει γίνει κοινώς διαδεδομένο πώς αν τα παιδιά ξέρουν την απλή χρήση του τάμπλετ μπορούμε να τα διδάξουμε ότι θέλουμε. Η διαμόρφωση του μενού του τάμπλετ δυναμική και χρωματιστή είναι πάρα πολύ ελκυστική για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας. Λόγω του ότι η ανάπτυξη από την γέννηση μέχρι τα 8 χρόνια του παιδιού είναι πάρα πολύ έντονη και γρήγορη είναι σημαντικό η εκπαίδευση να είναι σημαντική και αποτελεσματική σε αυτή την ηλικία. Το κάθε παιδί έρχεται από στο σπίτι του σε διαφορετικό επίπεδο κατάρτισης και γνώσης δεν υπάρχει κάποιο άμεσο μοντέλο εκπαίδευσης με το οποίο μπορούμε να προσεγγίσουμε τα παιδιά. Βάσει μιας άλλης έρευνας της CAST δόθηκαν 3 αρχές στις οποίες πρέπει να βασιστεί ο εκπαιδευτικός για αποτελεσματική προσέγγιση:

- Πολλαπλές μεθόδους της παρουσίασης οι οποίες δίνουν στους μαθητές μία ποικιλία τρόπων να αποκτήσουν πληροφορίες και να επωφεληθούν εκπαιδευτικά.
- Πολλαπλά μέσα δραστηριοτήτων και έκφρασης εκ των μαθητών εναλλακτικοί τρόποι ώστε να είναι σε θέση να παρουσιάσουν αποτελεσματικά το τι έχουν μάθει.
- Πολλαπλά μοντέλα ενασχόλησης για τους μαθητές που αντιστοιχούν στα ενδιαφέροντά τους και τους δημιουργούν κατάλληλες προκλήσεις.

Τα μέσα τεχνολογίας βρίσκονται στα σπίτια των παιδιών όλα τα παιδιά έχουν ασχοληθεί και οι δάσκαλοι για να είναι κοντά στα παιδιά οφείλουν να τα χρησιμοποιήσουν ως εργαλεία εκπαίδευσης. Έχει βρεθεί πως οι μαθητές λειτουργούν καλύτερα όταν δουλεύουν σε ομάδες και μαθαίνουν την ομαδικότητα. Είναι σημαντικό μεταξύ τους να είναι συντροφικοί και ομαδικοί.

Η έρευνα έγινε σε 16 παιδιά 2 επιλεγμένα από 8 σχολικές συνοικίες οι οποίες κάλυπταν μία μεγάλη περιοχή. Υπήρχαν φυλετικές, οικονομικές και κοινωνικές διαφορές στα παιδιά αυτά. Χρησιμοποιήθηκε σταθμισμένο τεστ μαθησιακής ικανότητας και υπήρχε ομάδα ελέγχου για κάθε μαθητική ομάδα.

Ο δάσκαλος από κάθε σχολείο είχε ευθύνη για την τάξη του και συμμετείχε σε πρόγραμμα εκπαίδευσης. Σε κάθε συνοικία δίδονταν 2 τάμπλετ και απαραίτητες πληροφορίες και εκπαίδευση σε παιδιά και δασκάλους. Υπήρχε ομάδα ενίσχυσης για τα παιδιά που δυσκολεύονταν καθώς και ομάδα ελέγχου.

Οι δάσκαλοι διδάχθηκαν από εξειδικευμένο προσωπικό για την λειτουργία του iPad™ στην ίδια την Apple™ και επιλέχθηκαν εν τέλει 5 εφαρμογές για την αναγνώριση αρχικού φωνήματος, την φωνημική κατάτμηση καθώς και την αναγνώριση ψευδολέξεων υπήρχε δυνατότητα επιλογής χιλιάδων δειγμάτων από το iTunes™. Οι εφαρμογές παρουσιάστηκαν στους δασκάλους σε συγκεκριμένο δασκαλοκεντρικό μάθημα και οι μαθητές βοηθούσαν ο ένας τον άλλον καθώς ήταν χωρισμένοι σε αντίστοιχες ομάδες. Κάθε εβδομάδα δεν παρουσιαζόταν παραπάνω από μία εφαρμογή και το κάθε παιδί λάμβανε εκπαίδευση 60 λεπτά την εβδομάδα.

Έγινε ενδελεχής ανάλυση των αποτελεσμάτων. Η ομάδα που μελετούνταν με την ομάδα ελέγχου είχαν παρόμοια απόδοση. Τα δεδομένα αναλύθηκαν μέσω υπολογιστή. Έγινε φυσικά σύγκριση με το σταθμισμένο τεστ DIBELS (μαθησιακής ετοιμότητας) καθώς αξιολογήθηκαν με αυτό καθ' όλη την διάρκεια. Το βάθος χρόνου ήταν από φθινόπωρο έως χειμώνα. Το αξιοσημείωτο είναι πως παρατηρούνται από τις μετρήσεις οι διαφορές των παιδιών της ομάδας ελέγχου από το φθινόπωρο έως τον χειμώνα ενώ η ομάδα εκπαίδευσης είχε πολύ σημαντικές διαφορές από τον χειμώνα έως την άνοιξη. Μαθησιακά οι ομάδες είχαν κοινά σχεδόν σκορ και επίδοση. Όσον αφορά τις διαφορές των μαθητών σε θέμα συνοικιών δεν παρατηρήθηκαν μεγάλες αποστάσεις στα αποτελέσματα. Παρόλα αυτά παρατηρήθηκαν αποκλείσεις σε έναν συγκεκριμένο τομέα και πολύ έντονες: αφορά την φωνημική κατάτμηση και την αναγνώριση ψευδολέξεων. Η έρευνα παρουσιάζει πως υπάρχουν τομείς στους οποίους τα παιδιά μπορούν να επωφεληθούν στο μέγιστο καθώς πέραν της βασικής τυπικής εκπαίδευσης η εκπαίδευση στην οποία η τεχνολογία κατέχει πρωταγωνιστικό ρόλο παρέχει οπτικοακουστικό υλικό που μπορεί να βοηθήσει τα παιδιά πολύ ουσιαστικά. Στα μέσα της χρονιάς όπως παρουσιάζεται τα παιδιά είχαν πολύ ιδιαίτερες εξελίξεις στην αναγνώριση ψευδολέξεων και στην φωνημική κατάτμηση. Και όπως φαίνεται στις αντίστοιχες δραστηριότητες αναγνώρισης επωφελούνται στο μέγιστο (Cubelic&Larwin, 2014).

1.8. Η χρήση της τεχνολογίας μεταξύ των εκπαιδευτικών για την ένταξή της στην μαθητική αίθουσα

Σε έρευνα που διεξήχθη στην Ελβετία (Marklund, 2015) και έχει να κάνει με την χρήση του ίντερνετ από δασκάλους αλλά και από παιδιά προσχολικής αγωγής και ηλικίας. Συγκεκριμένα αναφέρεται πως μία δασκάλα δημοσίευσε ένα άρθρο σε ένα κοινωνικό δίκτυο ερωτώντας συναδέλφους της λεπτομέρειες για την χρήση του ίντερνετ με εκπαιδευτικό τρόπο καθώς επρόκειτο να μεταβεί σε ένα σχολείο στο οποίο γνώριζε πως τα παιδιά εκεί προέρχονται από μοντέρνες οικογένειες και χρησιμοποιούν εντατικά τεχνολογικά μέσα. Μία πολύ ενδιαφέρουσα έρευνα από Ελβετικό ινστιτούτο παρουσιάζει πως σε εύρος ηλικιών 16- 74 οι Ελβετοί έχουν πρόσβαση σε ίντερνετ σταθερούς και φορητούς υπολογιστές σε ποσοστό 94%. Σε αντίστοιχη ετήσια μελέτη αναφερόμενη σε παιδιά προσχολικής ηλικίας υπάρχει άμεση πρόσβαση καθώς η έρευνα δείχνει πως 49% των δίχρονων παιδιών έχουν χρησιμοποιήσει μέσα τεχνολογίας και είχαν πρόσβαση στο ίντερνετ έστω και μία φορά. Βέβαια υπάρχει ένα κέρδος σε παιδιά προσχολικής ηλικίας όσον αφορά την χρήση των μέσων αυτών καθώς η δεξιότητα του

διαβάσματος που είχαν τα παιδιά που είχαν πρόσβαση είναι εμφανώς πιο ενισχυμένη και η πρόωρη δυνατότητα του διαβάσματος οφείλεται στην χρήση των συσκευών αυτών.

Οι νόμοι για την χρήση των ηλεκτρονικών μέσων σε σχολεία και την ενσωμάτωση ηλεκτρονικών συσκευών στην εκπαίδευση πρέπει να ανανεωθούν όπως και αρκετές λεπτομέρειες για τον ρόλο της τεχνολογίας στα σχολεία.

Αναλύοντας δημογραφικά στοιχεία παρατηρείται πως δεν έχει βρεθεί η ασφαλιστική δικλείδα για την ένταξη των τεχνολογικών μέσων στα σχολεία προσχολικής ηλικίας όσον αφορά και κοινωνικοοικονομικούς παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψιν πριν από ένα τέτοιο βήμα. Παρατηρείται όμως έντονη χρήση του διαδικτύου για την ενδοεπικοινωνία και την ενημέρωση των δασκάλων μεταξύ τους αναφορικά με νέες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις και μεθόδους, ανταλλαγή απόψεων και διενέργεια ερευνητικού έργου στην εκπαίδευση. Υπάρχει η δημιουργία διαδικτυακών κοινωνιών που εξελίσσονται αναλόγως με τις ανάγκες των μελών τους.

Η συμμετοχή και χρήση των ίδιων των εκπαιδευτικών στην τεχνολογία είναι μία πολύ ενδιαφέρουσα πτυχή των τεχνολογικών μέσων που πρέπει να εκτιμηθεί και να αναλυθεί.

Στο συγκεκριμένο σημείο εξετάζονται οι ερωτήσεις που κάνουν οι δάσκαλοι σε αυτές τις διαδικτυακές κοινωνίες και αναλύονται αναφορικά με την εισαγωγή της τεχνολογίας στις προσχολικές τάξεις.

Η μέθοδος αξιολόγησης των ερωτημάτων βασίζεται σε κοινωνικο-πολιτισμικά στοιχεία και νόρμες.

Για την μελέτη χρησιμοποιήθηκε ένα ευρέως διαδεδομένο κοινωνικό δίκτυο στην Ελβετία στο οποίο έγινε αναζήτηση των λέξεων κλειδιών αναφορικά με τις έννοιες προσχολικές, εκπαίδευση, εργαλεία κτλ. Αναζητήθηκαν επίσης οι ομάδες των δασκάλων και οι κοινές συνομιλίες τους (οι δημόσιες) βάσει όλων των λέξεων κλειδιών που μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν προς αναζήτηση. Πιο συγκεκριμένα συλλέχθηκαν στοιχεία συνομιλιών σε καθημερινή βάση ομάδων από την ημέρα που είχαν δημιουργηθεί μέχρι την τρέχουσα.

Όσον αφορά τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από τις δημοσιεύσεις αναλύθηκαν από συγκεκριμένο πρόγραμμα το οποίο καταχωρούσε τα δεδομένα στις εξής κατηγορίες:

- Τεχνολογική γνώση,
- Τεχνολογικό Περιεχόμενο,
- Γνώση περιεχομένου,
- Παιδαγωγική γνώση περιεχομένου
- Τεχνολογική παιδαγωγική γνώση περιεχομένου.

Η μία ομάδα ήταν προγενέστερη της άλλης.

Αναλύοντας την θεματολογία των δημοσιεύσεων ανακαλύπτουμε πως ένα μεγάλο μέρος καλύπτεται από ερωτήσεις και πληροφορίες που αφορούν τεχνολογική γνώση. Βλέπουμε

πολλούς δάσκαλους οι οποίοι ερωτούν τι να αγοράσουν αναφορικά με τάμπλετ τι εφαρμογές να κατεβάσουν σε σχέση με θεματικές ενότητες που ασχολούνται και πρόκειται να διδάξουν.

Αναφορικά με την Τεχνολογική Παιδαγωγική Γνώση που καταλαμβάνει ένα μεγάλο εύρος δημοσιεύσεων προκύπτουν ερωτήματα αναφορικά με ηθικές αρχές και περιορισμούς για χρήση των τάμπλετ. Όπως επίσης και για έρευνες που μπορεί να παρουσιάζουν εκπαιδευτικές μεθόδους με δημιουργική ενσωμάτωση των τάμπλετ και της τεχνολογίας στο μάθημα καθώς επίσης προκύπτει και διαμοιρασμός εμπειριών εκπαιδευτικών από όσους έχουν χρησιμοποιήσει και χρησιμοποιούν τεχνολογικά μέσα στο μάθημά τους.

Θεματική ανάλυση των ενημερωτικών δημοσιεύσεων.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των δημοσιεύσεων ήταν ενημερωτικό σε χαρακτήρα. Ο βασικός στόχος ήταν παρουσιάζονται υπηρεσίες πληροφορίες και πηγές που έστρεφαν την προσοχή τους οι εκπαιδευτικοί. Σε αυτό το σημείο αξίζει να σημειώσουμε πως οι ομάδες αυτές δεν είχαν μέλη μόνο δασκάλους παιδιών προσχολικής ηλικίας. Σε αυτές τις ομάδες έχουν ενεργό ρόλο κατασκευαστές ιστοσελίδων και εφαρμογών εκπαιδευτικού υλικού καθώς τις προωθούν ενεργά. Το γεγονός αυτό καταδεικνύει πως οι δημιουργοί εφαρμογών και υλικού αντιμετωπίζουν όλη αυτή την διαδικτυακή δραστηριότητα και σαν μια ενεργή αγορά. Εν συνεχεία αυτού παρατηρείται συζήτηση μεταξύ των δασκάλων για τις εφαρμογές αυτές και την χρήση τους στην τάξη. Σημαντικός είναι και ο ρόλος των συγγραφέων και των ομιλητών στις δημοσιεύσεις αυτές οι οποίοι δίνουν ιδέες για ιστορίες και υλικό και πολλές φορές εμφανίζονται και ευκαιρίες για δουλειά.

Συμπερασματικά αποδεικνύεται πως οι δάσκαλοι έχουν να ξεπεράσουν τα κενά τους και τα εμπόδια στην τεχνολογική παιδαγωγική γνώση. Σε γενικές γραμμές είναι πολύ συζητήσιμοι και ανοιχτόμυαλοι όπως φαίνεται στις δημοσιεύσεις και φαίνεται και κάποιος ενθουσιασμός για επερχόμενες τεχνολογικές καινοτομίες. Αναγνωρίζεται το γεγονός πως με τα νέα τεχνολογικά μέσα υπάρχει και υποστήριξη σε πολυπολιτισμικές διαστάσεις ακόμα και σε μαθητές με άλλη μητρική γλώσσα. Ένα έντονο φαινόμενο είναι πως αναγνωρίστηκε το γεγονός πως υπήρχε πλήρης έλλειψη ανάλυσης παιδαγωγικού κέρδους εκ των παιχνιδιών που παίζουν τα παιδιά στα τάμπλετ και αυτό μας οδηγεί στο συμπέρασμα πως οι προθέσεις των εκπαιδευτικών είναι καθαρά παιδαγωγικές.

Η ιδέα και η χρήση του κοινωνικού δικτύου απλοποιεί την κατάσταση και ενισχύει τους δασκάλους σε μεγάλο βαθμό καθώς επιτεύχθηκε η επικοινωνία μεταξύ 3000 δασκάλων και ανταλλαγή απόψεων. Τα φαινόμενα δείχνουν όμως πως όταν πρόκειται για τεχνολογία οι περισσότεροι δάσκαλοι έχουν βασικά κενά και ελλείψεις σε γνώση. Καταδεικνύεται η άμεση ανάγκη για περαιτέρω εκπαίδευση στους ίδιους τους δασκάλους και εξειδίκευση στην χρήση της τεχνολογίας για ένα αποτελεσματικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Τέλος μία γενική συνειδητοποίηση είναι πως οι δάσκαλοι που είναι πολύ θετικοί με την τεχνολογία έχουν

δημιουργήσει τις ομάδες και τις κινητοποιούν για να επηρεάσουν τους δασκάλους οι οποίοι είναι πιο επιφυλακτικοί με το θέμα.

2.ΜΕΘΟΔΟΣ

Στην συγκεκριμένη έρευνα πήραν μέρος 30 παιδιά και 30 γονείς/φροντιστές. Δόθηκαν 30 ερωτηματολόγια δηλαδή ο κάθε γονέας συμπλήρωνε ένα ερωτηματολόγιο και το κάθε παιδί έπρεπε να αναγνωρίσει τις εικόνες στο τάμπλετ από το σταθμισμένο τέστ που αναφέρεται παραπάνω. Οι εικόνες παρουσιάστηκαν στα παιδιά σε τάμπλετ για να εξεταστεί το κατά πόσο το γεγονός ότι θα έπρεπε να αναγνωρίσουν τα παιδιά τις εικόνες από το τάμπλετ και ύστερα θα τις άλλαζαν τα ίδια για να οδηγηθούν στην επόμενη θα έδινε παραπάνω κίνητρο στα παιδιά. Ένα άλλο μέρος που παρατηρήθηκε ήταν η αντίδραση των παιδιών όταν συνειδητοποιούσαν πως η δραστηριότητα θα γινόταν σε τάμπλετ. Οι συναντήσεις έγιναν στα σπίτια των παιδιών στο οικείο τους περιβάλλον, οι γονείς/ φροντιστές τους τα είχαν προετοιμάσει και είχαν φροντίσει να μην υπάρχουν ερεθίσματα τα οποία μπορεί να μειώσουν το ενδιαφέρον του παιδιού για την συνάντηση και την δραστηριότητα να διασπούν την προσοχή τους. Πριν την αξιολόγηση γινόταν μία γνωριμία με το παιδί μία σύντομη συνέντευξη στην οποία το ερωτούσα ποιες δραστηριότητες του αρέσουν περισσότερο ποια παιχνίδια καθώς και τι πιστεύει για την δραστηριότητα που έπεται πώς πιστεύει πως θα είναι. Τα παιδιά στην εμφάνιση του τάμπλετ έδειχναν ενθουσιασμένα και στο διαδραστικό κομμάτι της δραστηριότητας που ήταν το να αλλάζουν τα slidesαυτά όμως οι ίδιες οι εικόνες δεν τα κινητοποιούσαν τόσο πολύ καθώς ήταν ασπρόμαυρες με πολύ απλό σχεδιασμό. Μια πάρα πολύ σημαντική παρατήρηση είναι πως όλα τα παιδιά όταν δεν μπορούσαν να ανταποκριθούν το αντιλαμβάνονταν και αρκετά δεν άλλαζαν και την διαφάνεια μέχρι να τους εξηγήσω τι ήταν το εικονιζόμενο αντικείμενο να καλύψουν το ερώτημά τους δηλαδή έδειχναν προθυμία να τηρήσουν τους όρους της δραστηριότητας από μόνα τους. Οι ηλικιακές ομάδες είναι τρεις παιδιά προσχολικής ηλικίας 3-4 ετών 4-5 ετών και 5-6 ετών. Μετά την δραστηριότητα το κάθε παιδί έπαιρνε και ένα δωράκι ως επιβράβευση. Το λεξιλόγιο στο συγκεκριμένο εργαλείο είναι θα μπορούσαμε να πούμε κλιμακούμενο κατάλληλο για αξιολόγηση εύρους ηλικιών μέχρι και 8 ετών. Το πολύ ευχάριστο είναι όπως φαίνεται και παρακάτω στους πίνακες τα παιδιά με ευκολία αναγνώριζαν τις εικόνες και σε πολύ μικρές ηλικίες μικρότερες του αναμενόμενου. Αξίζει να σημειώσουμε σε αυτό το σημείο πως η έρευνα έγινε σε όλες τις περιοχές της Αθήνας και συμμετείχαν παιδιά και γονείς από όλα τα βιοτικά επίπεδα. Το πολύ ενδιαφέρον είναι πως το επίπεδο των παιδιών δεν διαφοροποιείται σε αυτό το στάδιο και στην συγκεκριμένη δραστηριότητα ανά περιοχή ούτε βάσει οικονομικής κατάστασης. Όλα τα παιδιά είχαν πρόσβαση έστω και σε μία ηλεκτρονική συσκευή (πέραν από τηλεόραση) κινητό, τάμπλετ ή ηλεκτρονικό υπολογιστή. Όλα τα παιδιά είχαν παίξει με μία. Το αποτέλεσμα όμως είναι πως πολύ λίγα ήταν τα παιδιά που είχαν χρησιμοποιήσει αυτές τις συσκευές για να εκπαιδευτούν για κάτι να ενημερωθούν ή να μάθουν κάτι καινούριο από αυτές.

Το εργαλείο το οποίο χρησιμοποιήθηκε ονομάζεται όπως προαναφέρθηκε «Δοκιμασία Εκφραστικού Λεξιλογίου» και βασίζεται στην αγγλική έκδοση του σταθμισμένου εργαλείου «WordFindingVocabularyTest» (4^{ης} έκδοσης) της C.Renfrew (Vogindroukas, Protopapas, & Stavrakaki, 2011). Το συγκεκριμένο εργαλείο εκδόθηκε για πρώτη φορά το 1968 στην αγγλική και έκτοτε έγινε η επανέκδοσή του αρκετές φορές. Η έκδοση στην οποία έγινε η μετάφραση και η στάθμιση είναι του 1995. Η ελληνική απόδοση του συγκεκριμένου τέστ με στάθμισή στου στα ελληνόπουλα και προσαρμογή στα ελληνικά δεδομένα. Αποτελείται από 50 εικόνες που απεικονίζουν ουσιαστικά. Οι λέξεις είναι επιλεγμένες και σε ιεραρχική κατάταξη βάσει συχνότητας καθημερινής χρήσης σε αναπτυξιακή σειρά για παιδιά ηλικίας 4 έως 8 ετών. Οι έννοιες που απεικονίζονται προέρχονται από καθημερινά αντικείμενα, γνωστές κατηγορίες

αντικειμένων , έννοιες από παιδικά παραμύθια και παιδικά τηλεοπτικά προγράμματα. Στην συγκεκριμένη έρευνα το συγκεκριμένο τεστ έχει δοθεί και σε παιδιά 3 ετών έως 4 ετών. Η επίδοση των παιδιών έχει συγκριθεί και αξιολογηθεί συνολικά ως σκορ αναγνώρισης εικόνων (πχ. ο Χρ. Αναγνώρισε 27 εκ των 50 εικόνων και είναι 3 ετών και 6 μηνών και βάσει ερωτηματολογίου που έχει συμπληρωθεί από την μητέρα του ασχολείται 2 ώρες την ημέρα παίζει με το κινητό και το τάμπλετ.)

3.ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στους παρακάτω πίνακες παρατηρούμε τις απαντήσεις των γονέων συγκριτικά με την επίδοση των παιδιών ανά ηλικιακή ομάδα στο αξιολογητικό εργαλείο για τις επιμέρους δραστηριότητες που επιλέγουν να κάνουν στο πέρας της εβδομάδας τους και πόσο ρόλο παίζει τελικά η τεχνολογία στην ζωή τους. Το πιο σημαντικό ερώτημα στο οποίο στοχεύουμε να απαντήσουμε είναι εάν έχουν εκπαιδευτικό κέρδος από αυτή την απλή χρήση των τάμπλετ και εάν επηρεάζεται αισθητά αρνητικά η θετικά η ανάπτυξη του λεξιλογίου τους από τα λοιπά τεχνολογικά μέσα στα οποία έχουν πρόσβαση.

Ακολουθεί αναλυτική επεξήγηση των αποτελεσμάτων και των πληροφοριών που συλλέχθηκαν από γονείς και παιδιά μέσω ερωτηματολογίου καθώς και αξιολόγησης.

Τα παιδιά χωρίστηκαν σε 2 ηλικιακές ομάδες των 3 έως 4 ετών και 4 έως 5 ετών ακολουθούν αναλυτικοί πίνακες επίδοσης και χαρακτηριστικών του τρόπου ζωής των παιδιών:

3.α Παρουσίαση αποτελεσμάτων για την ΠΡΩΤΗ ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ ΠΑΙΔΙΩΝ 3-4 ΕΤΩΝ

Η συγκεκριμένη ομάδα παιδιών αποτελούνταν από:

Αγόρια	6
Κορίτσια	10
Σύνολο	16

Στον παρακάτω πίνακα παρατηρούμε τις απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο που αφορούσαν την ερώτηση «Πόσες ώρες την εβδομάδα συμμετέχει το παιδί σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα προσχολικής αγωγής εκτός του παιδικού σταθμού».

Συμμετοχή σε εκπαιδευτικό πρόγραμμα προσχολικής αγωγής εκτός του παιδικού σταθμού	Παιδιά 3-4 ετών
καθόλου	12
έως μία ώρα την εβδομάδα	3
2 έως 3 ώρες την εβδομάδα	1

Το πολύ ενδιαφέρον όμως είναι πως η πλειονότητα των συμπληρώνοντων επέλεξε το 1 δηλαδή την πρώτη απάντηση που αντιστοιχεί στο «καθόλου». Έτσι οδηγούμαστε σε ένα συμπέρασμα πως τα παιδιά ειδικά μικρης ηλικίας 3 ετών σπανίως κατευθύνονται σε μία εκπαιδευτική ομαδική δραστηριότητα εκτός παιδικού σταθμού.

Στον επόμενο πίνακα παρατηρούμε τα αποτελέσματα για την ερώτηση του ερωτηματολογίου «Πόσες ώρες την ημέρα παίζει το παιδί εκτός σπιτιού».

ημερήσιο παιχνίδι εκτός σπιτιού	Παιδιά 3-4 ετών
καθόλου	3
έως μία ώρα την εβδομάδα	5
2 έως 3 ώρες την εβδομάδα	7
4 έως 5 ώρες την ημέρα	0
περισσότερο από 5 ώρες	1

Οι γονείς απάντησαν κατά προσέγγιση καθώς για πρακτικούς λόγους τα παιδιά δεν είναι πάντα δυνατόν να παίζουν εκτός σπιτιού σε καθημερινή βάση καθώς παίζουν ρόλο παράγοντες όπως καιρικές συνθήκες και ελεύθερος χρόνος των γονέων. Όμως οι απαντήσεις σε αυτό το ερώτημα δόθηκαν κατά συχνότητα. Παρατηρούμε στο συγκεκριμένο σημείο πως επικρατούν δύο απαντήσεις οι οποίες είναι: έως μία ώρα την ημέρα και έως 2 με 3 ώρες την ημέρα. Θα μπορούσαμε να χαρακτηρίσουμε ευχάριστο αυτό το αποτέλεσμα καθώς παρουσιάζει μια προσπάθεια από τους γονείς παρά τις όποιες δυσκολίες μπορεί να υπάρχουν να παίρνουν τα παιδιά τους σε περιπάτους εκτός σπιτιού και σε παιδικές χαρές να κοινωνικοποιούνται, να παίζουν σε εξωτερικούς χώρους και να εκτίθενται σε όλη αυτή την γκάμα ερεθισμάτων που προσφέρει μια βόλτα έξω από το σπίτι σε ένα παιδί.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει όπως προδιαθέτει ο τίτλος του τις ώρες κατά τις οποίες σε καθημερινή βάση επικοινωνεί -ανταλλάσσει απόψεις και εμπειρίες η οικογένεια με το παιδί. Το ερώτημα αυτό είχε ως στόχο να διερευνήσει το πόσο οι γονείς μιλούν με τα παιδιά τους κατά προσέγγιση.

Καθημερινή Ουσιαστική Επικοινωνία	Παιδιά 3-4 ετών
καθόλου	0
	3
έως μία ώρα την εβδομάδα	5
2 έως 3 ώρες την εβδομάδα	5
4 έως 5 ώρες την ημέρα	3
περισσότερο από 5 ώρες	

Παρατηρούμε πως τα αποτελέσματα ποικίλουν με ευχάριστη ανοδική τάση. Μεγάλος αριθμός έχει δώσει απάντηση 2 με 3 ώρες την ημέρα καθώς και αντίστοιχα σεβαστός αριθμός πάνω από 4 με 5 ώρες την ημέρα. Βέβαια υπάρχουν και απαντήσεις για 1 ώρα την ημέρα αλλά το

σημαντικό είναι πως δεν υπάρχει καμία απάντηση καθόλου πράγμα που δηλώνει προδιάθεση σε γενικά πλαίσια των γονέων και γενικότερα του ευρύτερου οικογενειακού περιβάλλοντος να αποζητούν μια ουσιαστική επικοινωνία με τα παιδιά τους.

Στο ερώτημα εάν τα παιδιά πηγαίνουν παιδικό σταθμό στην συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα βλέπουμε πως επικρατεί η τιμή ΝΑΙ. Ο μεγαλύτερος αριθμός παιδιών σε αυτή την ηλικία πηγαίνουν παιδικό σταθμό. Αυτό είναι σημαντικό συμπέρασμα καθώς με αυτόν τον τρόπο γνωρίζουμε πως τα παιδιά έχουν ένα πιο σταθερό ημερήσιο πρόγραμμα εκπαιδεύονται και κοινωνικοποιούνται εντατικά.

Πηγαίνει Παιδικό Σταθμό;	Παιδιά 3-4 ετών
ΝΑΙ	10
ΟΧΙ	6

Στο παρακάτω διάγραμμα παρατηρούμε τις απαντήσεις των γονέων / φροντιστών σε σχέση με το πόσες ώρες αφιερώνουν την εβδομάδα για να διαβάσουν στο παιδί τους μία ιστορία στην χρονική περίοδο μίας εβδομάδας.

Στα 16 παιδιά της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας παρατηρούμε τα εξής:

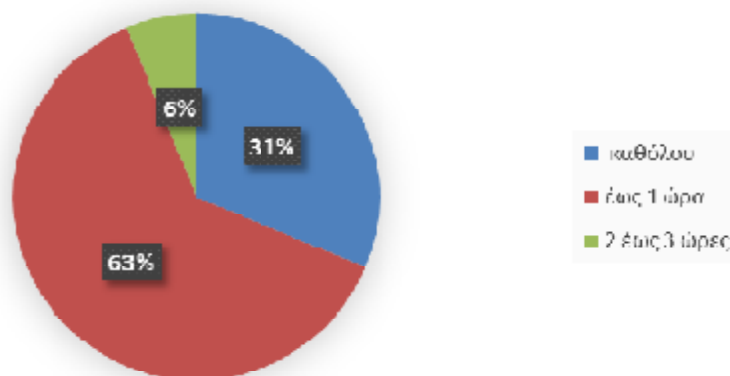
- 4 εκ των συμπληρωνόντων απάντησαν έως 1 ώρα την εβδομάδα
- 5 απάντησαν πως διαβάζουν παραμύθια στα παιδιά τους 2 με 3 ώρες την εβδομάδα
- 3, 4 έως 5 ώρες
- Και άλλοι 4 περισσότερο από 5 ώρες

Η πλειοψηφία των απαντήσεων με μικρή διαφορά θα μπορούσε να αποδοθεί στις 2 με 3 ώρες την εβδομάδα όμως μεγάλο μέρος των αποτελεσμάτων μοιράζεται σε 1 ώρα διαβάματος και περισσότερο από 5 ώρες. Δεν υπάρχει κάποια σταθερά στην οποία μπορούμε να βασιστούμε για το πόσες ώρες τελικά οι γονείς των παιδιών τους διαβάζουν παραμύθια σε χρονική περίοδο μίας εβδομάδας όμως το σημαντικό είναι πως όλοι αναγνωρίζουν την ανάγκη για μια τέτοια δραστηριότητα και επιδιώκουν να την παρέχουν στα παιδιά τους.

Στο επόμενο διάγραμμα μας δίνεται η δυνατότητα να παρατηρήσουμε τις ώρες που περνούν τα παιδιά στις ηλεκτρονικές συσκευές που υπάρχουν στο σπίτι. Στο συγκεκριμένο ερώτημα ζητείται από τους γονείς / φροντιστές να απαντήσουν «ειλικρινά» το πόσες ώρες εκτιμούν πως τα παιδιά τους αφιερώνουν σε ηλεκτρονικές συσκευές. Αυτή η ερώτηση εκτιμάται πως έχει ακριβή αποτελέσματα γιατί γίνεται σε αντιπαραβολή με μία άλλη ερώτηση του ερωτηματολογίου που αναφέρεται πιο κάτω, η οποία αφορά το πόσες ώρες επιτρέπουν οι γονείς την χρήση των ηλεκτρονικών συσκευών στα παιδιά τους. Οι διαφορές μεταξύ των αποτελεσμάτων αυτών των δύο ερωτήσεων παρουσιάζονται στην συνέχεια.

Χρήση Ηλ. Συσκευών από το Παιδί Καθημερινά

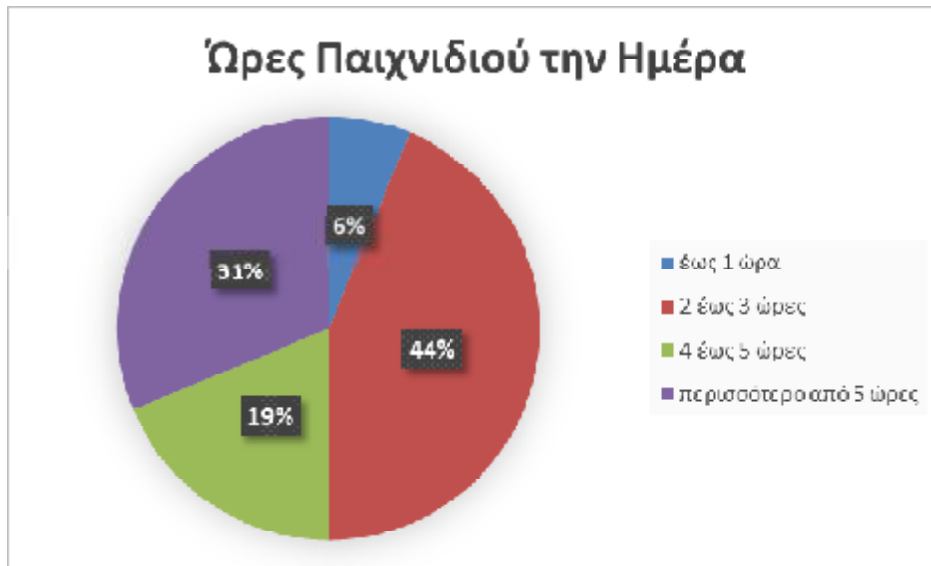
Οι παρατηρήσεις για το δείγμα των 16 παιδιών είναι οι εξής:

- 5 ερωτηθέντες έδωσαν την απάντηση πως «τα παιδιά δεν σπαταλούν καθόλου χρόνο την ημέρα»
- 10 ερωτηθέντες (η συντριπτική πλειοψηφία της συγκεκριμένης ομάδας) απάντησαν «έως 1 ώρα την ημέρα» και
- Ένας απάντησε «2 έως 3 ώρες την ημέρα».

Μπορούμε να συμπεράνουμε από αυτό πως τα παιδιά της ηλικιακής ομάδας 3 έως 4 ετών τείνουν να αφιερώνουν 1 ώρα την ημέρα στην χρήση ηλεκτρονικών συσκευών. Ακολουθεί χωρίο το οποίο παρουσιάζει και τις δραστηριότητες τις οποίες προτιμούν να κάνουν στις συσκευές αυτές όταν ασχολούνται.

Στο παρακάτω γράφημα παρατηρούμε τις ώρες που αφιερώνουν τα παιδιά σε καθημερινή βάση για ελεύθερο παιχνίδι στο σπίτι. Τα αποτελέσματα είναι αναμενόμενα καθώς η πλειοψηφία των 16 παιδιών παίζει πάνω από 2 έως 3 ώρες την ημέρα.

Επικρατεί η απάντηση με 7/16 «2 έως 3 ώρες την ημέρα» και έπονται οι απαντήσεις «4 έως 5 ώρες την ημέρα» με 3/16 και «περισσότερο από 5 ώρες την ημέρα» με 4/16.

3.β. Παρουσίαση αποτελεσμάτων για την ΔΕΥΤΕΡΗ ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ ΠΑΙΔΙΩΝ 4,1 ΕΩΣ 5,5 ΕΤΩΝ:

Στον συγκεκριμένο πίνακα μας δίνεται η δυνατότητα να παρατηρήσουμε τις ώρες τις οποίες τα παιδιά παίζουν ελεύθερα κατά την δεύτερη ηλικιακή ομάδα που αντιστοιχεί σε παιδιά 4.1 ετών έως 5.5 ετών. Η κωδικοποίηση των απαντήσεων όπως και στα προηγούμενα διαγράμματα διαμορφώνεται αναλόγως:

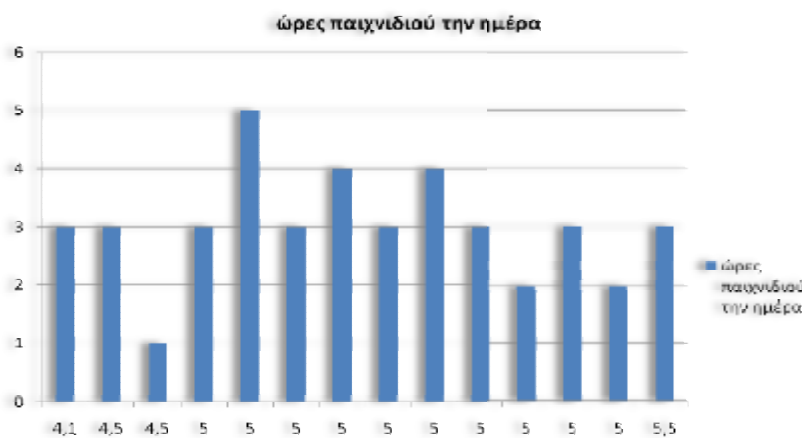
1 -> καθόλου

2->έως 1 ώρα την ημέρα

3-> 2 έως 3 ώρες την ημέρα

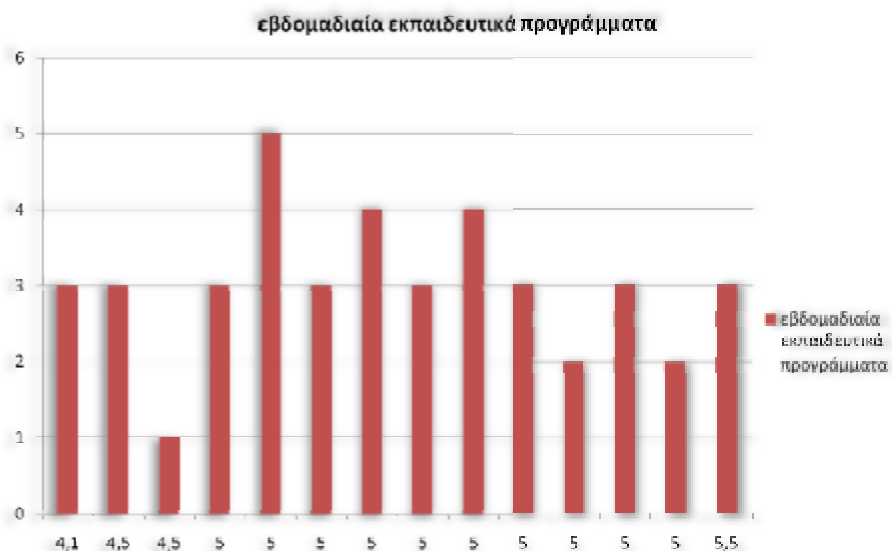
4-> 4 έως 5 ώρες την ημέρα

5-> περισσότερο από 5 ώρες

Τα αποτελέσματα είναι τα εξής : πρόκειται για 14 παιδιά βάσει της παραπάνω ταξινόμησης 8/14 η συντριπτική πλειοψηφία των γονέων / φροντιστών απάντησαν πως τα παιδιά παίζουν 2 έως 3 ώρες την ημέρα ελεύθερα.

Σε σύγκριση με τον προηγούμενο πίνακα στο συγκεκριμένο σημείο που αφορά την συμμετοχή των παιδιών σε εβδομαδιαία εκπαιδευτικά προγράμματα εκτός παιδικού σταθμού παρατηρούμε μία σημαντική εξέλιξη πιο πολλά παιδιά συμμετέχουν και παίρνουν μέρος σε αυτές τις δραστηριότητες.

Η ταξινόμηση αντίστοιχα του κατακόρυφου άξονα και σε αυτό τα σημείο είναι η εξής:

3-> 2 έως 3 ώρες την εβδομάδα

4-> 4 έως 5 ώρες την εβδομάδα

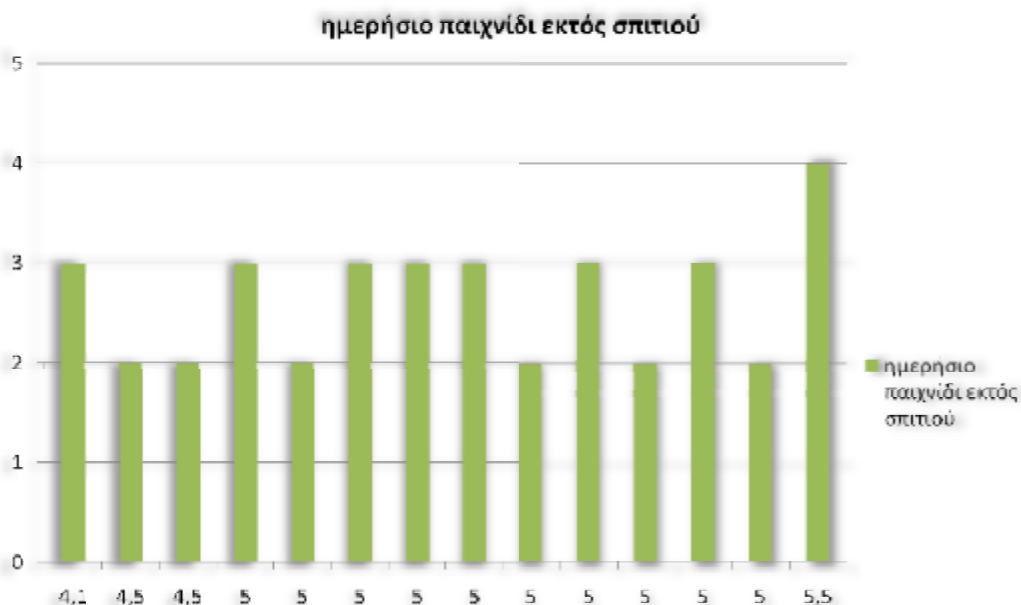
5-> περισσότερο από 5 ώρες

1 -> καθόλου

2->έως μία ώρα την εβδομάδα

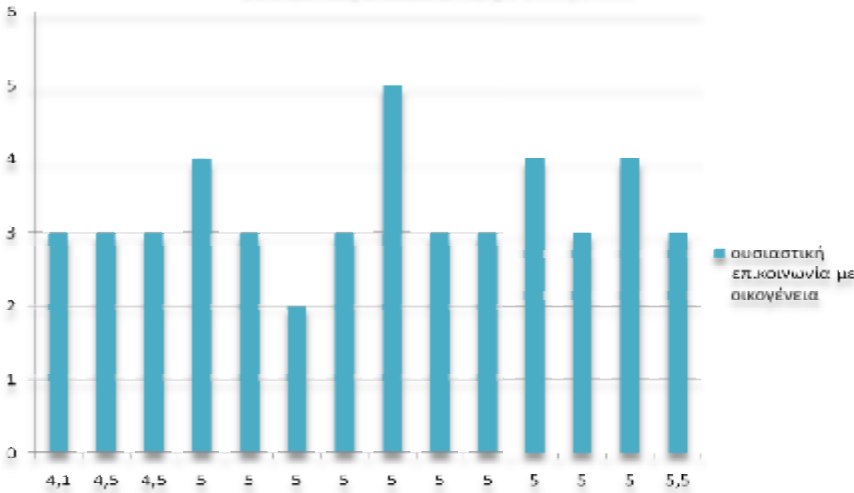
Στις 14 απαντήσεις παρατηρούμε: 8/14 απάντησαν πως τα παιδιά συμμετέχουν σε τέτοια προγράμματα 2 με 3 ώρες την εβδομάδα που είναι η πλειοψηφία και μας οδηγεί στο συμπέρασμα πως οι γονείς έχουν τάση να παροτρύνουν και να υποστηρίζουν τα παιδιά μετά την ηλικία των 4 ετών να συμμετέχουν σε εξωτερικές οργανωμένες δραστηριότητες εκτός παιδικού

σταθμού και σπιτιού.

Εν συνεχεία παρουσιάζεται ο χρόνος που αφιερώνουν τα παιδιά να παίζουν εκτός σπιτιού σε

ουσιαστική επικοινωνία με οικογένεια

- 1 -> καθόλου
- 2->έως 1 ώρα την ημέρα

- 3-> 2 έως 3 ώρες την ημέρα
- 4-> 4 έως 5 ώρες την ημέρα
- 5-> περισσότερο από 5 ώρες

Τα αποτελέσματα διαμορφώνονται ως εξής: 7/14 απάντησαν πως τα παιδιά παίζουν εκτός σπιτιού 2 με 3 ώρες την ημέρα ενώ 6/14 απάντησαν πως ημερησίως τα παιδιά παίζουν εκτός σπιτιού έως και 1 ώρα. Σε αυτό το σημείο είναι εμφανέστατη η επιρροή του ηλικιακού παράγοντα στο παιχνίδι των παιδιών εκτός σπιτιού συγκριτικά με τον πίνακα της προηγούμενης ομάδας.

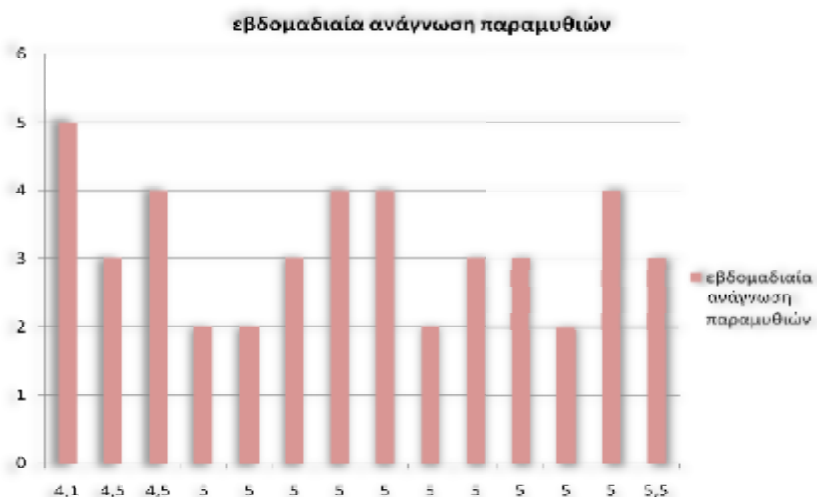
Στο ερώτημα πόσες ώρες την ημέρα η οικογένεια (όχι μόνο οι γονείς αλλά και παππούδες και γιαγιάδες) επικοινωνούν ουσιαστικά με το παιδί (λένε τα νέα τους και τις καθημερινές τους εμπειρίες) και πόσες ώρες καθημερινά συμβαίνει αυτό οι απαντήσεις είναι οι εξής:

*Το υπόμνημα των που αντιστοιχεί στις απαντήσεις του κατακόρυφου άξονα είναι ίδιο με τα υπόλοιπα:

- 1 -> καθόλου
- 2->έως 1 ώρα την ημέρα
- 3-> 2 έως 3 ώρες την ημέρα
- 4-> 4 έως 5 ώρες την ημέρα
- 5-> περισσότερο από 5 ώρες

Από τους γονείς που απάντησαν 9/14 έχουν ουσιαστική επικοινωνία με τα παιδιά τους 2 έως 3 ώρες την ημέρα. Θα χαρακτηρίζονταν η συντριπτική πλειοψηφία στο συγκεκριμένο γράφημα. Είναι λογική αυτή η κλιμάκωση των αποτελεσμάτων σε σχέση με το αντίστοιχο γράφημα των παιδιών της πρώτης ηλικιακής ομάδας 3 έως 4 ετών διότι η επικοινωνία των παιδιών ενισχύεται ουσιαστικά με πιο καθαρή ομιλία, καλύτερη κατανόηση και πολύ πιο ενισχυμένο εκφραστικό λόγο.

Σε αυτόν τον πίνακα παρατηρούμε τις απαντήσεις των γονέων / φροντιστών σε σχέση με το πόσες ώρες αφιερώνουν την εβδομάδα για να διαβάσουν στο παιδί τους μία ιστορία στην χρονική περίοδο μίας εβδομάδας. Οι απαντήσεις κωδικοποιούνται με αντίστοιχο τρόπο:

2->έως 1 ώρα την εβδομάδα

3-> 2 έως 3 ώρες την εβδομάδα

4-> 4 έως 5 ώρες την εβδομάδα

1 -> καθόλου

5-> περισσότερο από 5 ώρες

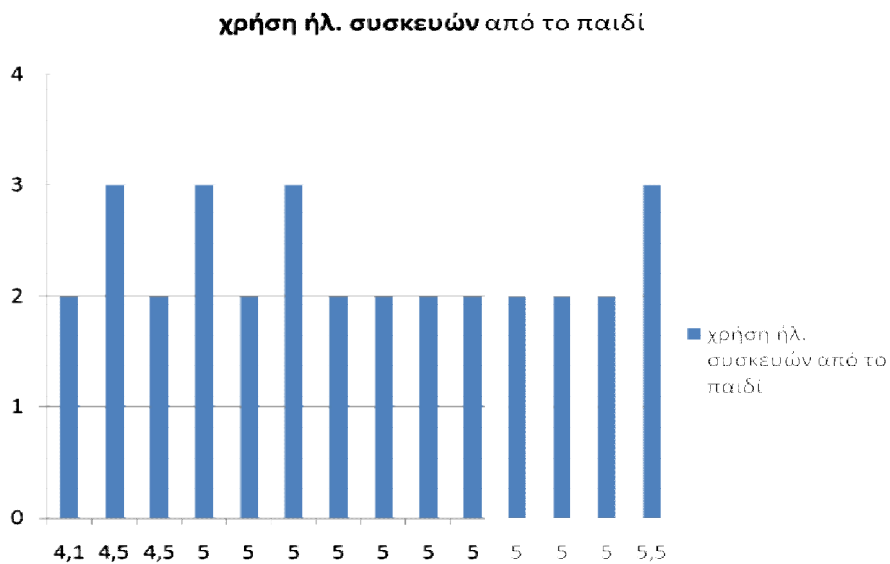
Στα 14 παιδιά της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας παρατηρούμε τα εξής:

- 4 εκ των συμπληρωνόντων απάντησαν έως 1 ώρα την εβδομάδα.
- 4 απάντησαν πως διαβάζουν παραμύθια στα παιδιά τους 2 με 3 ώρες την εβδομάδα.
- 5, απάντησαν 4 έως 5 ώρες.
- Και άλλος 1 περισσότερο από 5 ώρες.

Η αύξηση της συχνότητας της συγκεκριμένης δραστηριότητας είναι εμφανής. Είναι πολύ σημαντικός παράγοντας το γεγονός πως τα παιδιά κατακτούν τον λόγο και την ομιλία και οι γονείς στα πλαίσια αυτού τα υποστηρίζουν με δραστηριότητες που ενισχύουν την ανάπτυξη του λόγου και της ομιλίας όπως η ανάγνωση ιστοριών.

Σε αυτό το διάγραμμα μας δίνεται η δυνατότητα να παρατηρήσουμε τις ώρες που περνούν τα παιδιά στις ηλεκτρονικές συσκευές που υπάρχουν στο σπίτι. Στο συγκεκριμένο ερώτημα ζητείται από τους γονείς / φροντιστές να απαντήσουν «ειλικρινά» το πόσες ώρες εκτιμούν πως τα παιδιά τους αφιερώνουν σε ηλεκτρονικές συσκευές. Αυτή η ερώτηση εκτιμάται πως έχει ακριβή αποτελέσματα γιατί γίνεται σε αντιπαραβολή με μία άλλη ερώτηση του ερωτηματολογίου η οποία αφορά το πόσες ώρες επιτρέπουν οι γονείς την χρήση των

ηλεκτρονικών συσκευών στα παιδιά τους. Οι διαφορές μεταξύ των αποτελεσμάτων αυτών των δύο ερωτήσεων παρουσιάζονται στην συνέχεια.

Η αντιστοιχία των αριθμών κωδικών και των απαντήσεων πολλαπλής επιλογής και στο συγκεκριμένο διάγραμμα γίνεται όπως και στα προηγούμενα:

1 -> καθόλου

2->έως 1 ώρα την ημέρα

3-> 2 έως 3 ώρες την ημέρα

4-> 4 έως 5 ώρες την ημέρα

5-> περισσότερο από 5 ώρες

Οι παρατηρήσεις για το δείγμα των 14 παιδιών είναι οι εξής:

- οι ερωτηθέντες δεν έδωσαν την απάντηση πως «τα παιδιά δεν σπαταλούν καθόλου χρόνο την ημέρα»
- 10 ερωτηθέντες (η συντριπτική πλειοψηφία της συγκεκριμένης ομάδας) απάντησαν «έως 1 ώρα την ημέρα» και
- 4 απάντησε «2 έως 3 ώρες την ημέρα».

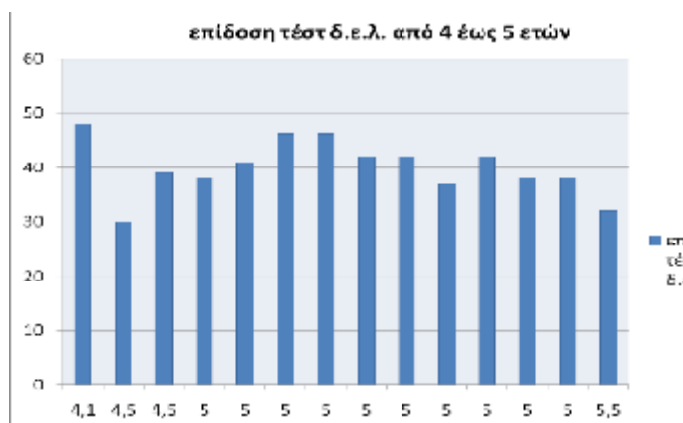
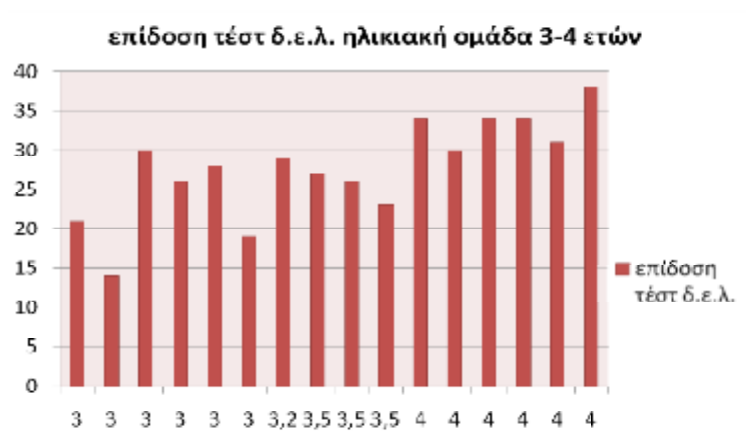
Όλα,εκτός από ένα, τα παιδιά σε αυτή την ηλικία πηγαίνουν παιδικό σταθμό. Αυτό είναι σημαντικό συμπέρασμα καθώς με αυτόν τον τρόπο γνωρίζουμε πως τα παιδιά έχουν ένα πιο σταθερό ημερήσιο πρόγραμμα εκπαιδεύονται και κοινωνικοποιούνται εντατικά.

Παρατηρείται ραγδαία αύξηση χρήσης ηλεκτρονικών συσκευών στην παρούσα ηλικιακή ομάδα. Αυτό επιβεβαιώνει παγκόσμιες μελέτες που ισχυρίζονται πως τα παιδιά της εποχής μας έως τα 6 έτη τους θα έχουν πρόσβαση σε μία ηλεκτρονική συσκευή τουλάχιστον μία φορά. Βάσει του παραπάνω πίνακα η συχνότητα είναι μεγάλη της χρήσης των συσκευών αυτών γεγονός που προδίδει πέραν μίας εξοικείωσης που έχουν τα παιδιά με τις συσκευές αυτές αλλά και μία γνώση χρήσης αυτών των συσκευών.

Για ηλικίες 3-4 και 4-5 η επίδοσή τους στην αξιολόγηση:

3.γ. Ανάλυση ποιοτικών αποτελεσμάτων ερωτηματολογίου

Στην συνέχεια απεικονίζονται τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου που περιέχουν ποιοτικά δεδομένα τα οποία δεν γίνεται να αναλυθούν με μαθηματικούς όρους όμως γίνεται σύγκριση σε γενικές γραμμές με τις δηλώσεις των ερωτούμενων που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο για τις δραστηριότητες των παιδιών καθώς και τις προτιμήσεις των παιδιών σε παιχνίδια τις οικογενειακές δραστηριότητες κ.ά. Στο συγκεκριμένο σημείο δεν χωρίζονται τα δεδομένα ανά ηλικιακές ομάδες.

ηλικία παιδιού	Δραστηριότητα Οικογένειας
3	ομαδικό παιχνίδι
3	βόλτες, εκδρομές
3	παιδική χαρά
3	ζωγραφική, πλαστελίνες
3	τουβλάκια, μουσικά όργανα
3	παιδική χαρά, ποδήλατο στην πλατεία, επιτραπέζια παιχνίδια
3,2	ζωγραφική
3,5	τραγούδια, χοροί
3,5	κρημνογιγές, πλαστελίνες
3,5	παιχνίδι με αυτοκινητάκια
4	βόλτα, παιδική χαρά
4	επιτραπέζια
4	παιδότοπος, επιτραπέζια
4	βόλτα με το ποδήλατο
4	βόλτες, παιχνίδια
4	επιτραπέζια
4,1	βόλτα στο πάρκο
4,5	επιτραπέζια, παιδική χαρά, ζωγραφική
4,5	βόλτες
5	βόλτα με ποδήλατο
5	επιτραπέζια παιχνίδια
5	μιάσκετ, ποδόσφαιρο, μιν νικ
5	επιτραπέζια παιχνίδια, βόλτα με ποδήλατο
5	επιτραπέζια
5	περίπατοι
5	μιάσκετ
5	βόλτες στην εξοχή, θάλασσα, πάρκο
5	παιχνίδι στον κήπο
5	παιδική χαρά, παζλ
5,5	επιτραπέζια, βόλτες, περίπατοι, ταινίες

Στο συγκεκριμένο σημείο παρατηρούμε συνολικά τις δραστηριότητες που συμπλήρωσαν οι ερωτώντες σε ερώτηση σύντομης ανάπτυξης στο ερωτηματολόγιο που επιλέγουν να κάνουν με τα παιδιά ως οικογενειακό σύνολο. Η σημαντική παρατήρηση σε αυτό το σημείο είναι πως έχουν την τάση να προτιμούν οι οικογένειες ομαδικές δραστηριότητες εκτός σπιτιού, καθώς και πολλές κατασκευαστικές.

ηλικία παιδιού	Προτίμηση Παιδιού
3	
3	ποδήλατο
3	αυτοκινητάκια, μπάλα
3	κούκλες
3	παιχνίδι ρόλων όπως κυνήγι και εργαλεία
3	κούκλες, πάζλ
3,2	ζωγραφική
3,5	κούκλες παιχνίδια τύπου lego
3,5	λίγο απ' όλα
3,5	αυτοκινητάκια
4	πλαγιοβί
4	καιζινικά, παιδικό κρουαζιέριο
4	κούκλες
4	μπάλες, τουβλάκια
4	κατασκευές με τουβλάκια
4	πλαγιοβί
4,1	κούκλες
4,5	πλαγιοβί, παζλ
4,5	τουβλάκια lego
5	ποδόσφαιρο, ποδήλατο
5	παζλ, lego, τουβλάκια
5	μπάσκετ, ποδόσφαιρο, τα παιχνίδια του
5	παιχνίδια στις κούνιες
5	ζωγραφική, κουζίνα, παιχνίδι
5	μπάλα
5	κλέφτες και αστυνόμοι, παιχνίδια σπλάκια
5	παζλ, barbie
5	κούκλες, παιχνίδι στον κήπο
5	πλαγιοβί, παιδικά εργαλεία
5,5	ποδόσφαιρο, κούνιες, αυτοκινητάκια

Σε αυτόν τον πίνακα μας δίδεται η δυνατότητα να παρατηρήσουμε το ελεύθερο παιχνίδι που επιλέγουν τα παιδιά σε καθημερινή βάση στο σπίτι τους. Δεν υπάρχει ιδιαίτερη μεταβολή σε συνήθειες και ενδιαφέροντα με καθώς μεγαλώνουν τα παιδιά σε αυτή την περίοδο. Το παιχνίδι είναι ένας τρόπος

εκτόνωσης για αυτά και παραμένει κάτι τέτοιο μέχρι τα παιδιά να μπουν στο ευρύτερο πλαίσιο της εκπαίδευσης το σχολείο.

Σε αυτόν τον πίνακα παρατηρούμε ποιοι αναλαμβάνουν την φροντίδα των παιδιών όταν οι γονείς απουσιάζουν. Δεν θα μπορούσε να αποκλίνει φυσικά από την ελληνική σταθερά πως στην ανατροφή και την φύλαξη των περισσότερων παιδιών τον πρωταγωνιστικό ρόλο κατέχουν η γιαγιά και ο παππούς.

Φροντιστής παιδιού	Αριθμός Παιδιών
αδελφή	1
γιαγιά	18
γιαγιά, θεία	1
γιαγιά, θεία,νονά	1
γιαγιά,παππούς	4
θείος	2
μητέρα	1
νταντά	2

Ποια από τα τρία είδη δραστηριοτήτων ασχολείται το παιδί	Αριθμός Παιδιών
Καμία	3
Παίζει παιχνίδια	7
Παρακολουθεί βίντεο	10
Χρησιμοποιεί <u>εκπαιδευτικές εφαρμογές</u> (apps)	1
Δύο από τα παραπάνω	6
όλα	3

Στον συγκεκριμένο πίνακα παρατηρούμε τις απαντήσεις των ερωτηθέντων ως προς τις δραστηριότητες που κάνουν τα παιδιά στις ηλεκτρονικές συσκευές τις οποίες διαθέτουν στα σπίτια τους. Οι απαντήσεις ποικίλουν στον συγκεκριμένο πίνακα με πολλές εμφανίσεις πολλαπλών απαντήσεων. Πολλοί γονείς απάντησαν πως τα παιδιά τους κάνουν όλες τις δραστηριότητες σχεδόν στις ηλεκτρονικές συσκευές. Αυτό μας υποδεικνύει τον βαθμό οικειότητας που έχουν τα παιδιά με τις συσκευές αυτές. Αν δημιουργηθεί η κατάλληλη υποδομή

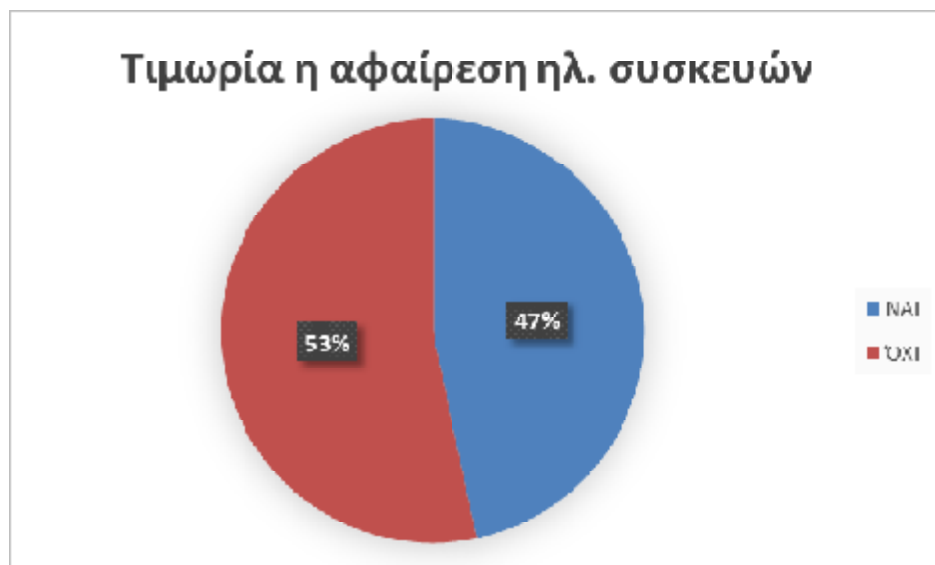
σε σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό και πρόγραμμα θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν αυτές οι συσκευές με εκπαιδευτικούς στόχους.

Μία επιπλέον ερώτηση που αποσκοπεί να αντλήσει πληροφορίες για την κοινωνικοποίηση του παιδιού βρίσκεται μετά την ερώτηση του αν το παιδί πηγαίνει στον παιδικό σταθμό. Στην ερώτηση αν το παιδί κάνει εύκολα νέες φιλίες βρέθηκε πως ανεξαρτήτως ηλικίας τα παιδιά στην πλειονότητά τους δεν αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην κοινωνικοποίησή τους.

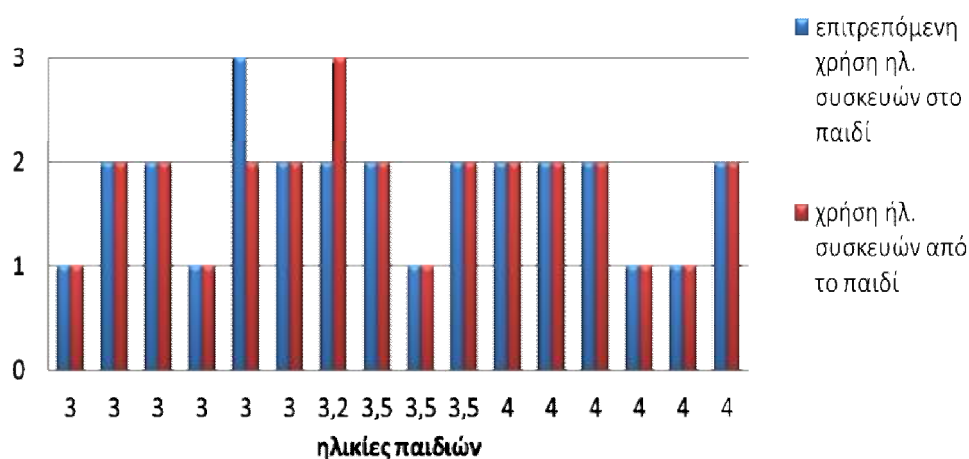
Η επόμενη ερώτηση αφορά ένα μεγάλο ερώτημα που επικρατεί στην εποχή μας εξ ορισμού μεταξύ των εκπαιδευτικών και όλων αυτών των ειδικοτήτων που ασχολούνται με εκπαίδευση και συμπεριφορά παιδιών εάν περνά σωστό μήνυμα στα παιδιά για την χρήση του να επιτρέπεται η πρόσβαση και η χρήση ως επιβράβευση όπως και η αφαίρεση ως τιμωρία. Τα παιδιά θα πρέπει να απομυθοποιήσουν την χρήση των εργαλείων αυτών ώστε να συμπεριφέρονται όσο γίνεται «ψύχραιμα» στην παρουσία τους. Διότι όπως παρατηρήθηκε κατά την έρευνα όσα παιδιά είχαν παραπάνω οικειότητα ήθελαν να παίξουν με το τάμπλετ και δυσκολεύονταν να συγκεντρωθούν και να διατηρήσουν την προσοχή τους ιδίως όταν αποτύγχαναν να αναγνωρίσουν όλες τις λέξεις και να αλλάξουν τις διαφάνειες γρήγορα.

Τιμωρία η αφαίρεση ηλ. συσκευών

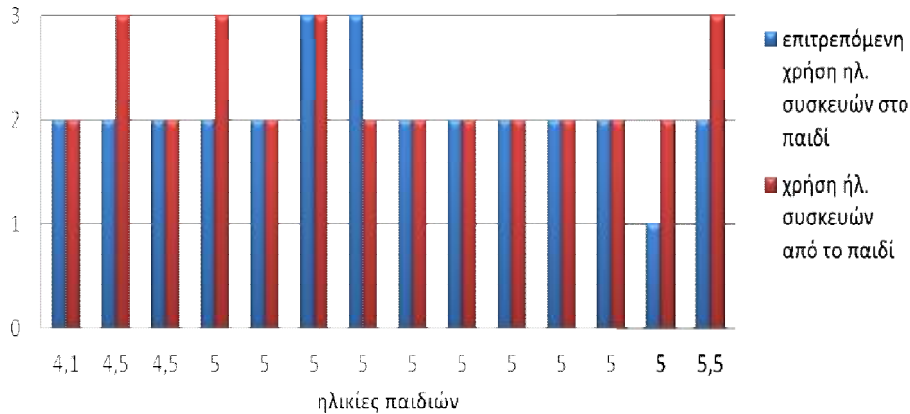

Σε αυτούς τους δύο πίνακες γίνεται η σύγκριση σχετικά με το πόσες ώρες επιτρέπουν οι γονείς στα παιδιά την χρήση των ηλεκτρονικών συσκευών και πόσο πραγματικά τα παιδιά τις χρησιμοποιούν. Το πολύ ενδιαφέρον σε αυτό το σημείο είναι πως δεν παρατηρείται διαφορά πράγμα που μας δείχνει πως τα παιδιά στο σύνολό τους τείνουν να «υπακούουν» τους γονείς τους οπότε με τις σωστές κατευθυντήριες γραμμές ίσως να μην αποτελεί πρόβλημα η κατάχρηση των συσκευών νέας τεχνολογίας στο σπίτι. Τα μέσα αυτά πρέπει να απομυθοποιηθούν και να γενικευθεί η χρήση τους σε πολλά περιβάλλοντα με πολλές λειτουργίες

παιδιά ηλικίας 3-4 χρονών

παιδιά ηλικίας 4-5 χρονών

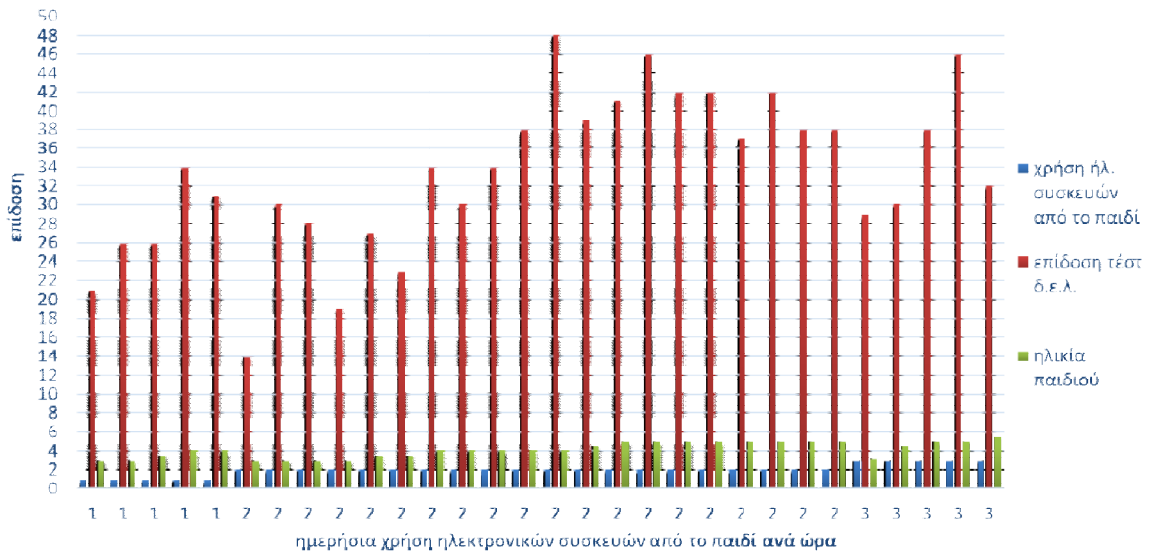
για να μην αποτελεί η παρουσία τους παράγοντα διάσπασης στα παιδιά.

Στον συγκεκριμένο πίνακα παρατηρούμε εάν τα παιδιά αντιμετωπίζουν δυσκολίες στον ύπνο λόγω χρήση ηλεκτρονικών συσκευών. Το αποτέλεσμα είναι πως 25/30 ερωτηθέντες απάντησαν όχι. Έχουν σημειωθεί περιπτώσεις όπου τα παιδιά ξυπνούν το βράδυ να «κλέψουν» το τάμπλετ

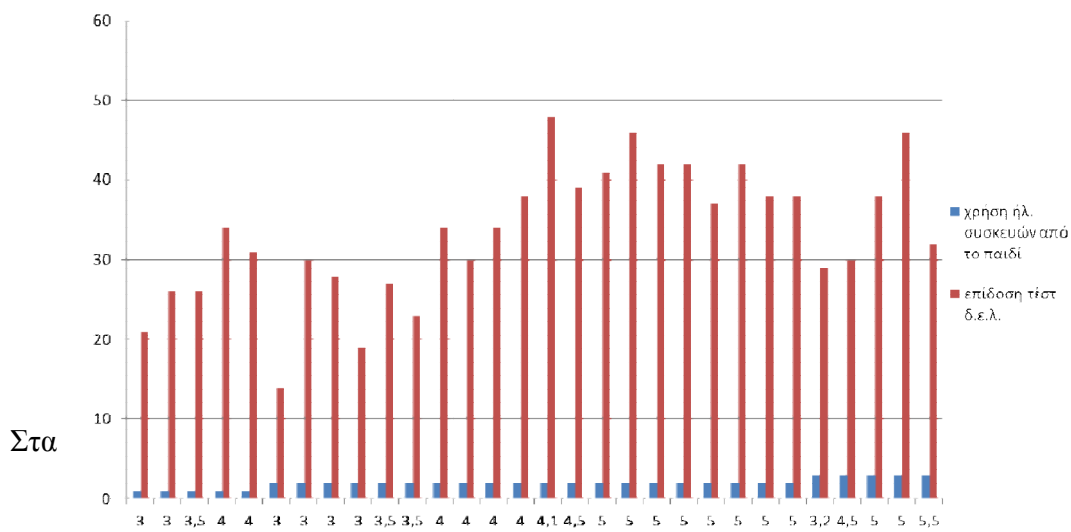

της μητέρας ή του πατέρα να παίζουν όπως και περιπτώσεις όπου τα παιδιά δεν θέλουν να κοιμηθούν γιατί θέλουν να δουν άλλο λίγο τηλεόραση ή να περάσουν άλλη μία πίστα στο παιχνίδι τους. Όμως αυτά πολύ πιθανόν να ισχύουν για τα παιδιά που αυτές οι συσκευές νέας τεχνολογίας εισήχθησαν στην ζωή τους σε μεγαλύτερη ηλικία. Τα παιδιά αυτά «η καινούργια γενιά» ζουν και μεγαλώνουν με την παρουσία των συσκευών αυτών οπότε τις αντιλαμβάνονται αρκετά πιο δεδομένες απ' ότι η παλιότερη γενιά.

Επίδοση παιδιών σε σχέση με την χρήση ηλεκτρονικών συσκευών

Σύγκριση επίδοσης των παιδιών σε σχέση με την χρήση των ηλεκτρονικών συσκευών ανά ηλικία

παραπάνω διαγράμματα παρατηρούμε συνολικά βάσει ηλικίας στο πρώτο και βάσει χρήσης στο δεύτερο κατά πόσο επηρεάζεσαι η επίδοση των παιδιών στην δοκιμασία εκφραστικού λεξιλογίου. Βλέπουμε πως η επίδοση ποικίλει σε σχέση με τις ώρες χρήσης ηλεκτρονικών συσκευών. Υπάρχουν παιδιά που τις χρησιμοποιούν αρκετές ώρες όμως σημειώνουν υψηλή επίδοση όπως και το ακριβώς αντίστροφο. Σε μια γενική εντύπωση αντιλαμβανόμαστε πως η χρήση των ηλεκτρονικών συσκευών και η ανάπτυξη του λεξιλογίου δεν είναι απολύτως αλληλένδετες. Θα μπορούσαμε να πούμε πως συνειδητή χρήση και σε όρια δεν επηρεάζει την ανάπτυξη του λεξιλογίου των παιδιών αρνητικά. Εφόσον γίνεται βέβαια παράλληλα και με άλλες δραστηριότητες που προσφέρουν πληθώρα ερεθισμάτων στα παιδιά.

Επιπρόσθετα έγινε συσχέτιση μεταξύ των απαντήσεων συγκεκριμένων ερωτήσεων χρησιμοποιώντας το δείκτη Spearman, όπως παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα. Οι συσχετίσεις που είναι σκιασμένες βρέθηκαν στατιστικώς σημαντικές. Συγκεκριμένα:

- Μέτρια συσχέτιση ($\rho=.407$) μεταξύ ωρών απουσίας γονέων και παρακολούθηση εβδομαδιαίου εκπαιδευτικού προγράμματος (εκτός παιδικού σταθμού)
- Χαμηλή συσχέτιση ($\rho=.384$) μεταξύ ωρών παιχνιδιού την ημέρα και ουσιαστικής επικοινωνίας με την οικογένεια.
- Η παρακολούθηση εβδομαδιαίου εκπαιδευτικού προγράμματος (εκτός παιδικού σταθμού) έχει χαμηλή συσχέτιση ($\rho=.389$) με την πραγματική χρήση ηλεκτρονικών συσκευών από το παιδί και μέτρια συσχέτιση ($\rho=.462$) με τον αριθμό των συσκευών που χρησιμοποιεί το παιδί.
- Το παιχνίδι εκτός σπιτιού σχετίζεται μέτρια με την επιτρεπόμενη χρήση ηλεκτρονικών συσκευών ($\rho=.514$) και την πραγματική χρήση ηλεκτρονικών συσκευών από το παιδί ($\rho=.478$).
- Η εβδομαδιαία ανάγνωση παραμυθιών έχει μέτρια συσχέτιση ($\rho=.432$) με τον αριθμό ηλεκτρονικών συσκευών στο σπίτι.
- Η ενασχόληση των γονέων με ηλεκτρονικές συσκευές έχει μέτρια συσχέτιση ($\rho=.511$) με τη χρήση ηλεκτρονικών συσκευών από το παιδί.
- Η επιτρεπόμενη χρήση ηλεκτρονικών συσκευών έχει υψηλή συσχέτιση ($\rho=.658$) με την πραγματική χρήση και μέτρια συσχέτιση ($\rho=.528$) με τον αριθμό των ηλεκτρονικών συσκευών που το παιδί χρησιμοποιεί.
- Τέλος ο αριθμός των ηλεκτρονικών συσκευών που το παιδί χρησιμοποιεί έχει χαμηλή συσχέτιση ($\rho=.392$) με τον αριθμό των ηλεκτρονικών συσκευών στο σπίτι.

Correlations													
			ώρες απουσίας γονέων	ώρες παιχνιδιού την ημέρα	εβδομαδ. εκ παιδευτ. προγρ.	ημερήσιο παιχνίδι εκτός σπιτιού	ουσιαστικ ή επικ. οικογένεια	εβδομαδ. ανάγνωση παραμυθιών	ενασχόλ. γονέων με ηλ. συσκευές	επιτρεπ. χρήση ηλ. συσκευών	χρήση ηλ. συσκευών από το παιδί	αριθμός ηλ. συσκευών στο σπίτι	αριθ. ηλ. συσκ. παιδί χρησ.
Spearman's rho	ώρες απουσίας γονέων	Correlation Coefficient	1.000	.110	.407*	-.054	-.031	.029	.288	-.170	.096	.104	.131
		Sig. (2-tailed)		.564	.026	.776	.869	.881	.123	.371	.612	.586	.492
	ώρες παιχνιδιού την ημέρα	Correlation Coefficient	.110	1.000	-.309	-.260	.384*	.179	-.026	-.338	-.080	.211	-.091
		Sig. (2-tailed)	.564		.097	.166	.036	.343	.890	.068	.673	.263	.631
	εβδομαδ. εκ παιδευτ. προγρ.	Correlation Coefficient	.407*	-.309	1.000	.240	-.252	-.149	.025	.346	.389*	.031	.462*
		Sig. (2-tailed)	.026	.097		.201	.179	.431	.895	.061	.033	.872	.010
	ημερήσιο παιχνίδι εκτός σπιτιού	Correlation Coefficient	-.054	-.260	.240	1.000	-.153	.013	.251	.514**	.478**	-.005	.200
		Sig. (2-tailed)	.776	.166	.201		.420	.946	.180	.004	.008	.978	.290
	ουσιαστικ ή επικ. οικογένεια	Correlation Coefficient	-.031	.384*	-.252	-.153	1.000	.101	.057	-.071	.043	.237	-.143
		Sig. (2-tailed)	.869	.036	.179	.420		.594	.764	.710	.822	.207	.450
	εβδομαδ. ανάγνωση παραμυθιών	Correlation Coefficient	.029	.179	-.149	.013	.101	1.000	.120	-.130	-.104	.432*	.027
		Sig. (2-tailed)	.881	.343	.431	.946	.594		.526	.494	.585	.017	.887
	ενασχόλ. γονέων με ηλ. συσκευές	Correlation Coefficient	.288	-.026	.025	.251	.057	.120	1.000	.265	.511**	.222	.208
		Sig. (2-tailed)	.123	.890	.895	.180	.764	.526		.156	.004	.238	.271
	επιτρεπ. χρήση ηλ. συσκευών	Correlation Coefficient	-.170	-.338	.346	.514**	-.071	-.130	.265	1.000	.658**	.064	.528**
		Sig. (2-tailed)	.371	.068	.061	.004	.710	.494	.156		.000	.738	.003
	χρήση ηλ. συσκευών από το παιδί	Correlation Coefficient	.096	-.080	.389*	.478**	.043	-.104	.511**	.658**	1.000	.224	.630**
		Sig. (2-tailed)	.612	.673	.033	.008	.822	.585	.004	.000		.233	.000
	αριθμός ηλ. συσκευών στο σπίτι	Correlation Coefficient	.104	.211	.031	-.005	.237	.432*	.222	.064	.224	1.000	.392*
		Sig. (2-tailed)	.586	.263	.872	.978	.207	.017	.238	.738	.233		.032
αριθ. ηλ. συσκ. παιδί χρησ.	Correlation Coefficient	.131	-.091	.462*	.200	-.143	.027	.208	.528**	.630**	.392*	1.000	
	Sig. (2-tailed)	.492	.631	.010	.290	.450	.887	.271	.003	.000	.032		

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

4.ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα μέσα τεχνολογίας είναι για τα καλά πλέον στην καθημερινή ζωή όλων των ανθρώπων. Ασχέτως με την αντικειμενική τους αξία και κόστος τους η επιρροή που ασκούν στα νέα παιδιά είναι παρόμοια. Τα παιδιά είναι πολύ δεκτικά και πρόθυμα να δεχθούν αυτή την αλλαγή και στο εκπαιδευτικό τους περιβάλλον. Η τεχνολογία δεν προκαλεί αρνητικές επιπτώσεις στους ανθρώπους και στα παιδιά όταν χρησιμοποιείται με μέτρο και με μέθοδο. Είναι μία κοινή παραδοχή που προκύπτει και από τις συζητήσεις με τους γονείς και από τις ερωτήσεις σύντομης ανάπτυξης του ερωτηματολογίου. Οι γονείς έχουν ηθικούς ενδοιασμούς για την χρήση υπολογιστή και τάμπλετ σε παιδιά προσχολικής ηλικίας όμως οι ενδοιασμοί αυτοί κατευθύνονται ως επί των πλείστον στο πώς είναι καλύτερο και παραγωγικότερο να τα χρησιμοποιούν τα παιδιά όχι εάν πρέπει. Το εάν πρέπει να χρησιμοποιούν τα παιδιά ηλεκτρονικές συσκευές σε συγκεκριμένες ηλικίες τείνει σαν ερώτημα να εξαφανιστεί καθώς θα γίνει αναπόφευκτο διότι όλα τα παιδιά έχουν πλέον πρόσβαση σε αυτά και το να τα αποστερούνται συνολικά δεν είναι λύση. Το χρέος των γονέων είναι να ενημερώνουν τα παιδιά τους για τους κινδύνους που εγκυμονούν από την εκτεταμένη χρήση για να τα διαμορφώνουν σε συνειδητοποιημένους χρήστες. Όταν πρόκειται και για πρόσβαση το ίντερνετ η ευθύνη πολλαπλασιάζεται καθώς πρέπει να υπάρχει φροντίδα τα παιδιά να μην είναι εκτεθειμένα ανεξέλεγκτα στον παγκόσμιο ιστό. Υπάρχουν γονικοί έλεγχοι και τείχη προστασίας σε επίπεδο λογισμικού τα οποία πρέπει να τίθενται και να χρησιμοποιούνται στις συσκευές που έχει το παιδί πρόσβαση. Δεν φτάνει λοιπόν η εκπαίδευση των παιδιών για την χρήση των μέσων νέας τεχνολογίας χρειάζονται εκτεταμένη εκπαίδευση και οι γονείς.

Βάσει μίας έρευνας που αφορά τα παιδιά χαμηλών οικονομικά οικογενειών παρουσιάστηκαν αποτελέσματα πως η παρακολούθηση τηλεόρασης σε παιδιά προσχολικής ηλικίας άνω των 3 ωρών επιρρεάζει την ακαδημαϊκή τους επίδοση. Βάσει του συγκεκριμένου ερωτηματολογίου και της παρούσης έρευνας διαπιστώνουμε πως τα παιδιά κατά μέσο όρο δεν υπερέβαιναν τις 2 με 3 ώρες έκθεσης σε τηλεοράσεις, τάμπλετ, και υπολογιστές οπότε η σύνδεση με το κατά πόσο επιρρεάστηκε παρουσιάζει πως τα αποτελέσματα δεν είναι τόσο αλληλένδετα όμως στην ομάδα των παιδιών με την υψηλότερη χρήση σε χρόνο παρατηρούμε πως κάποια που άνηκαν στην δεύτερη ηλικιακή ομάδα με τα μεγαλύτερα παιδιά έχουν χαμηλή επίδοση αλλά αυτά είναι μειοψηφία και δεν μπορούμε να το αποδώσουμε 100% σε αυτό.

Όταν πρόκειται όμως για κατάχρηση των μέσων αυτών τα αποτελέσματα είναι φυσικό να είναι αρνητικά. Οι έρευνες συνιστούν πως πάνω από 2 με 3 ώρες την ημέρα επηρεάζουν αρνητικά την σχολική επίδοση των παιδιών. Στα διαγράμματα η επίδοση στον μέσο όρο χρήσης των συσκευών που κάνουν τα παιδιά δεν φαίνεται να επηρεάζεται από την χρήση μόνο. Διότι παιδιά που χρησιμοποιούσαν λιγότερο τα μέσα τεχνολογίας δεν είχαν εμφανώς διαφορετική και υψηλότερη επίδοση. Αυτό που ουσιαστικά επηρέαζε την επίδοση των παιδιών ήταν άλλοι

παράγοντες όπως η συμμετοχή τους σε εξωτερικές δραστηριότητες και το ομαδικό παιχνίδι με την οικογένεια εκτός σπιτιού. Το πολύ ευχάριστο είναι πως οι γονείς έχουν όρια στα παιδιά τους σε σχέση με τις ώρες χρήσης όπως και για το γεγονός ότι φροντίζουν τα παιδιά τους να παίζουν εκτός σπιτιού αρκετά αλλά και να κοινωνικοποιούνται σωστά.

Η ένταξη των νέων τεχνολογιών στο σχολικό πλαίσιο θα δώσει έναν νέο αέρα στην εκπαίδευση μια ποικιλομορφία στο υλικό και θα τραβήξει θετικά την προσοχή των παιδιών προετοιμάζοντάς τα με σύγχρονο τρόπο για το μέλλον τους ως μαθητές και ως ενήλικες.

5.ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Cubelic, C. C., & Larwin, K. H. (2014). The use of iPad technology in the kindergarten classroom: A quasi-experimental investigation of the impact on early literacy skills. *Comprehensive Journal of Educational Research*, 2(4), 47-59.

Khoo, E. G. L., Merry, R., Nguyen, N. H., Bennett, T., & MacMillan, N. (2015). iPads and opportunities for teaching and learning for young children (iPads n kids). Wilf Malcolm Institute for Educational Research (WMIER), Faculty of Education, the University of Waikato.

Marklund, L. (2015). Preschool teachers' informal online professional development in relation to educational use of tablets in Swedish preschools. *Professional development in education*, 41(2), 236-253.

Ray, K. (2015). Integrating iPads in the Kindergarten Classroom: How Does Technology Engage Students in Learning? University of Nebraska-Lincoln.

Vogindroukas, I., Protopapas, A., & Stavrakaki, S. (2011). [Action pictures: A test of informational and grammatical adequacy] (Greek version of the Renfrew Action Picture test). Chania, Crete: Glafki. ISBN: 378-960-99659-2-7